

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra primární a preprimární pedagogiky

Diplomová práce

Barbora Vykydalová

Spolupráce školy a Muzea Jana Amose Komenského v Uherském Brodě

Olomouc 2021

vedoucí práce: Mgr. Alena Vavrdová, Ph.D.

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou prací zpracovala samostatně a použila jen prameny uvedené v seznamu literatury.

V Nivnici, dne 30. 3. 2021

.....

Barbora Vykydalová

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji své vedoucí práce, Mgr. Aleně Vavrdové, Ph.D. za odborné vedení, vstřícný přístup, ochotu a čas strávený při konzultacích mé diplomové práce. Dále děkuji panu Robertu Provodovskému za poskytnutí rozhovoru a doplňujících informací o Muzeu Jana Amose Komenského v Uherském Brodě. Velké poděkování patří také mé rodině a nejbližším za projevenou podporu a důvěru během mých studií.

OBSAH

ÚVOD.....	6
I TEORETICKÁ ČÁST	8
1 REGION UHERSKOBRODSKO	8
1.1 ZÁKLADNÍ ÚDAJE O REGIONU UHERSKOBRODSKO	8
1.2 PŘÍRODNÍ CHARAKTERISTIKA REGIONU UHERSKOBRODSKO	9
1.3 MĚSTO UHERSKÝ BROD	10
1.3.1 HISTORIE MĚSTA UHERSKÝ BROD	10
1.3.2 MĚSTO UHERSKÝ BROD V SOUČASNOSTI	15
1.4 JAN AMOS KOMENSKÝ	15
2 MUZEUM JANA AMOSE KOMENSKÉHO V UHERSKÉM BRODĚ.....	20
2.1 HISTORIE MUZEA JANA AMOSE KOMENSKÉHO V UHERSKÉM BRODĚ .	20
2.2 SOUČASNOST MUZEA JAN AMOSE KOMENSKÉHO V UHERSKÉM BRODĚ	24
2.3 STÁLÉ EXPOZICE V MUZEU JANA AMOSE KOMENSKÉHO V UHERSKÉM BRODĚ (k 4.3.2020).....	24
2.3.1 KOMENSKÝ LIDSTVU	24
2.3.2 STARÁ ŠKOLA.....	25
2.3.3 INFORMATORIUM	26
2.3.4 STAROŽITNOSTI UHERSKOBRODSKA	26
3 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ V MUZEU A NÁVAZNOST NA RÁMCOVÝ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ.....	28
3.1 RÁMCOVÝ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	28
3.1.1 VZDĚLÁVACÍ OBLAST ČLOVĚK A JEHO SVĚT	28
3.2 ORGANIZAČNÍ FORMY A METODY VE VÝUCE VLASTIVĚDY	33
3.2.1 ORGANIZAČNÍ FORMY VE VÝUCE VLASTIVĚDY.....	33
3.2.2 VYUČOVACÍ METODY VE VÝUCE VLASTIVĚDY	35
3.2.3 ZÁŽITKOVÁ PEDAGOGIKA	38
II EMPIRICKÁ ČÁST	41
4 ÚVOD DO VÝZKUMU	41
5 VÝZKUMY PODOBNÉHO TÉMATU	42
6 STANOVENÍ CÍLŮ VÝZKUMU	44
7 STANOVENÍ PŘEDPOKLADŮ VÝZKUMU	45
8 METODY VÝZKUMU.....	46
8.1 DOTAZNÍK.....	46

8.2	ROZHOVOR	46
9	VÝZKUMNÝ VZOREK.....	47
9.1	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	47
9.2	ROZHOVOR	47
10	INTERPRETACE VÝSLEDKŮ VÝZKUMU.....	48
10.1	VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ.....	48
10.2	ROZHOVOR V MUZEU JANA AMOSE KOMENSKÉHO	59
11	SHRnutí VÝSLEDKŮ VÝZKUMU	62
11.1	SHRnutí VÝSLEDKŮ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ.....	62
11.2	SHRnutí ROZHOVORU	67
12	ZHODNOCENÍ STANOVENÝCH PŘEDPOKLADŮ.....	68
13	CELKOVÉ SHRnutí VÝZKUMU.....	71
	ZÁVĚR.....	72
	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	73
	SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ A LITERATURA	74
	SEZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJŮ.....	77
	SEZNAM TABULEK	78
	SEZNAM GRAFŮ	79
	SEZNAM OBRÁZKŮ	80
	SEZNAM PŘÍLOH	81
	ANOTACE.....	11

ÚVOD

Návštěva muzea v rámci vyučování, která byla dříve vnímána jako určité zpestření tradiční výuky má mnohem větší potenciál. V zahraničí je tato forma výuky hojně využívána napříč všemi vyučovacími předměty – český jazyk, výtvarná výchova, vlastivěda, prvouka a další. Dnes je i u nás tato forma výuky zařazována do vyučování čím dál častěji. Učitelé zjišťují, že žáci mohou v muzeu nabýt nových znalostí zábavnou formou. Žáci si z návštěv expozic a výstav odnáší zážitky, které v nich přetrvávají dlouhou dobu.

Návštěva muzeí byla mým koníčkem již od malička – dříve jsem navštěvovala muzea s rodiči, později se svými spolužáky a dnes je ráda navštěvuji ve svém volném čase. Má záliba v návštěvě muzeí dala za vznik tématu mé diplomové práce. V blízkosti mého bydliště se nachází regionální muzeum nabízející mnoho zajímavých výstav, které návštěvníku přiblíží historii i současnost regionu Uherskobrodsko. V tomto regionu se narodila významná osobnost přezdívaná „učitel národů“ Jan Amos Komenský a muzeum nese název právě po něm.

Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě spolupracuje s velkým počtem škol nejen v daném regionu, ale i v celé České republice. Nás zajímala jeho spolupráce se základními školami, konkrétně 1.stupni základních škol Uherskobrodského regionu.

Teoretická část přináší informace o regionu Uherskobrodsko. Blíže se zaměřuje na město Uherský Brod, kde se nachází Muzeum Jana Amose Komenského. Muzeu věnujeme samostatnou kapitolu, která se zabývá historií i současností muzea a popisuje současné expozice, které můžeme v muzeu navštívit. V závěrečné kapitole teoretické části se zaměřujeme na ukotvení vyučovacímho předmětu vlastivěda v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání, který představuje významný dokument obligatorní pro veškeré základní školy. Uvádíme také organizační formy a metody ve výuce vlastivědy.

Cílem praktické části je zjistit, zda základní školy v regionu spolupracují s Muzeem Jana Amose Komenského v Uherském Brodě. Dále nás zajímalo, zda učitelé se svými žáky navštěvují dané muzeum, popřípadě jak často během školního roku. V případě, že dané muzeum nenavštěvují, zjišťovali jsme, z jakého důvodu. Důležité pro nás bylo také zjištění, jakým způsobem získávají informace o aktuálních nabídkách muzea. Ve výzkumném šetření využíváme metodu dotazníku. Ty jsme rozeslali učitelům prvního stupně základních škol regionu Uherský Brod. Bližší informace o spolupráci muzea a školy ochotně poskytl muzejní pedagog Robert Provodovský, se kterým jsme uskutečnili rozhovor. V závěru praktické části

uvádíme výsledky výzkumného šetření, které mohou být přínosné pro budoucí spolupráce nejen školy a Muzea Jana Amose Komenského, ale školy a muzea obecně.

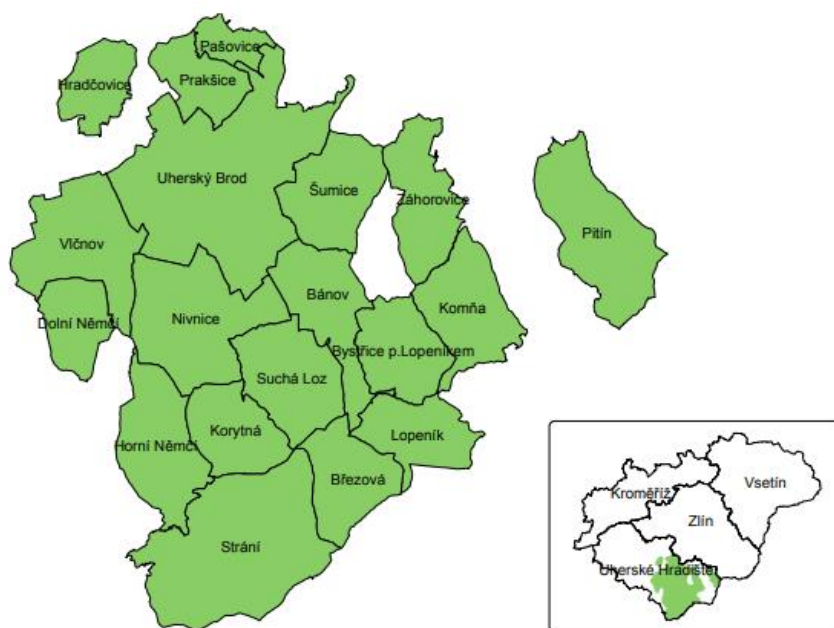
I TEORETICKÁ ČÁST

1 REGION UHERSKOBRODSKO

Následující kapitola pojednává o regionu Uherskobrodsko, blíže popisuje jeho největší část Uherský Brod, o niž někteří odborníci tvrdí, že představuje rodiště Jana Amose Komenského. Právě na základě vztahu „učitele národů“ k danému regionu vzniklo v Uherském Brodě Muzeum Jana Amose Komenského, kterému se budeme podobněji věnovat v poslední podkapitole.

1.1 ZÁKLADNÍ ÚDAJE O REGIONU UHERSKOBRODSKO

Region Uherskobrodsko zaujímá jižní část Zlínského kraje a je obklopen správním obvodem Uherské Hradiště na západní straně a správními obvody Zlín a Luhačovice na straně severní. Region Uherskobrodsko se skládá z 30 obcí, kterými jsou – Bánov, Březová, Bystřice pod Lopeníkem, Dolní Němčí, Horní Němčí, Hradčovice, Komňa, Korytná, Lopeník, Nivnice, Pašovice, Pitín, Prakšice, Strání, Suchá Loz, Šumice, Uherský Brod, Vlčnov a Záhorovice. K 31. 12. 2020 pojímal správní obvod Uherský Brod 47328 hektarů, z toho 26274 hektarů zemědělské půdy, 15965 hektarů orné půdy a 774 hektarů zastavěné plochy. Dle výsledků sčítání obyvatelstva, které bylo provedeno v roce 2019, k datu 31. 12. 2019 žilo na tomto území 52109 osob. (www.czso.cz)

Obrázek č. 1: Mapa Uherskobrodsko z roku 2005 zobrazující členské obce regionu

<https://www.czso.cz/csu/czso/mikroregiony-zlinskeho-kraje-2005-n-t0mu71go7e>

1.2 PŘÍRODNÍ CHARAKTERISTIKA REGIONU UHERSKOBRODSKO

Region Uherskobrodská se rozkládá na území Západních Karpat. Jeho povrch je velmi rozmanitý, najdeme zde roviny i hornatiny. Významnou část území tvoří Bílé Karpaty a Vizovická vrchovina. Pohoří Bílých Karpat se táhne po hranicích České a Slovenské republiky. Jeho nejvyšší vrchol je Velká Javořina, která se nachází v nadmořské výšce 970 metrů v blízkosti obce Strání. Na severovýchodní straně sousedí Bílé Karpaty s Lopenickou hornatinou, jejímž nejvyšším vrcholem je 911 metrů vysoký Velký Lopeník. Reliéf Vizovické vrchoviny je tvořen vrchovinami, pahorkatinami i hornatinami. Za nejvyšší hornatinu Vizovické vrchoviny je považována Komonecká hornatina s nejvyšším vrcholem Klášťov (753 m n. m.), která je tvořena Rysovským a Klášťovským pískovcovým hřbetem. (Mackovčín, 2002)

Na území Uherskobrodská se nachází tři bioregiony – Hlucký, Bělokarpatský a Zlínský. Hlucký bioregion zabírá jižní část Vizovické vrchoviny, je charakteristický členitými pahorkatinami. Podnebí této oblasti je teplé a vlhké s typickými suchými větry z jihovýchodu, které v období jara způsobují větrnou erozi v České republice. Typickým prvkem bioregionu je bohatě zastoupená flóra. Převažuje zde půda orná, lesy tvoří jen 7 % celkového území. Netypická plochá krajina utváří přechod mezi Hluckým a Bělokarpatským bioregionem. Bioregion Bělokarpatský zaujímá plochu Bílých Karpat s výjimkou severního výběžku. Jedná se o vyšší pohoří tvořené vápnitým flyšem. Podnebí je v údolích mírně teplé, ve vyšších polohách chladné. I přes relativně vysoké teploty se jedná o vlhkou oblast. Typické jsou také větry, které sem proudí z jihovýchodu. V krajině jsou hojně zastoupeny bučiny a smrčiny, na rozdíl od bioregionu Hluckého je zde málo orné půdy. Tu nahrazují květnaté louky, na kterých se místy objevují vzácné chráněné orchideje. Přechod z bioregionu Hluckého do Zlínského je tvořen netypickými teplejšími oblastmi. Bioregion Zlínský je situován v severní části Vizovické vrchoviny s výjimkou výběžků na severu a západě. Povrch je tvořen vrchovinou, která má základ na nevápnitém flyši. Podnebí v daném bioregionu je mírně teplé, v místech s nižší polohou až teplé. Jedná se o nevětrnou oblast, což má za důsledek vydatné srážky během celého roku. Biota je zde zastoupena smíšenými lesy s velkým zastoupením smrku a borovice. Najdeme zde také vzácné zástupce flóry, mezi které patří například vstavač bledý. Oblast Bělokarpatského i Zlínského bioregionu zaujímá plochu Chráněné krajinné

oblasti Bílé Karpaty, která je známá značným zastoupením vzácných rostlin i živočichů. (Culek, 2013)

Nejvýznamnější řekou dané oblasti je řeka Olšava, která pramení jižně od obce Šanov. Jejím hlavním přítokem je Luhačovický potok. Řeka Olšava ústí z levé strany do řeky Moravy v oblasti obce Kostelany, a to konkrétně v nadmořské výšce 178 metrů. Povodí řeky Olšavy tvoří celkem 520 km² a délka jejího toku je 46 km. Ve městě Uherský Brod se také nachází hydrologická stanice. (Demek, 1984)

1.3 MĚSTO UHERSKÝ BROD

Uherský Brod je situován na jihovýchodě České republiky, rozkládá se na pomezí Moravy a Slovenské republiky a je považován za bránu Bílých Karpat. Město náleží Zlínskému kraji a společně s okolními obcemi tvoří region Uherskobrodsko. (Brožura. Uherský Brod – Brána Bílých Karpat. Vydal Dům kultury Uherský Brod)

1.3.1 HISTORIE MĚSTA UHERSKÝ BROD

První zmínka týkající se osidlování města se objevila v době 10.-12. století. Město Uherský Brod bylo původně pojmenováno „Na Brodě“. Jednalo se o osadu, která využívala brod přes řeku Olšavu k vybírání mýta. První informace o zmíněné osadě se objevily v roce 1131 v listině Jindřicha Zdíka, olomouckého biskupa, obsahující výčet statků patřících olomouckému biskupství. V druhé polovině 13. století se z osady stalo královské město, a to zásluhami českého krále Přemysla Otakara II. Ten 29. října 1272 udělil městu Uherský Brod právo hlubčické spolu s právem nuceného skladu. Jelikož město zaujímalo vhodnou polohu pro obchod, toto právo nařizovalo všem osobám projíždějícím městem nabízet své zboží po určitou dobu – obyvatelé Přemyslovských zemí osm dní, cizinci po dobu dvou týdnů. Po skončení této lhůty mohli pokračovat na své cestě dál. (Tomeček, 2002)

Město Uherský Brod patřilo v této době díky své rozloze 54 ha mezi největší města českého státu. Městské hradby zaujímaly tvar nepravidelného pětiúhelníku, centrum města bylo tvořeno rozlehlým čtvercovým náměstím. Hlavní ulice směřovaly od náměstí k městským branám – ty představovaly opevnění města. Jako opevnění také sloužil hrad, který byl situován na nejvýše položeném místě královského města. (Tomeček, 2002)

Kvůli své poloze se město Uherský Brod stalo průchodištěm vojenských tažení, později i základnou pro husitská vojska, která právě z tohoto místa konala výpady do Uher. Nejen v této době utrpělo město újmu – nelehkou dobu zažívalo město také v období druhé poloviny 15. století, kdy se zde odehrávala tříletá válka mezi českým králem Jiřím z Poděbrad a králem uherským Matyášem Korvínem. Po smrti Matyáše Korvína připadlo město českému králi Vladislavu II. Doba jeho vlády nebyla pro Uherský Brod příliš šťastná, jelikož se potýkal s nedostatkem finanční hotovosti a byl nucen město zastavit. Své snahy o nápravu ukončil roku 1506, kdy Uherský Brod daroval Janovi z Kunovic. Za jeho vlády město vzkvétalo v oblasti obchodu – měšťanům udělil právo vaření a výstavy piva, navázal obchodní styky s ostatními městy v Českém království. Také rozšířil území Uherského Brodu o Šumperk, Ostroh, panství lukovské, Vlčnov, Veletiny a Hradčovice. Město prosperovalo i v oblasti kultury – kostel sv. Jana Křtitele byl rozšířen o věž se dvěma zvony, postavena byla nová radnice a Panský dům, který tenkrát představoval reprezentativní sídlo. V první polovině 17. století se začala situace měnit. Na Uherský Brod konali nájezdy Bočkajovci z Uher, což způsobilo tragické následky nejen pro obyvatele, ale také pro panovníky, kteří se dostali do vysoké zadluženosti. A tak roku 1611 tehdejší panovník Jetřich z Kunovic prodal celé panství Oldřichu z Kounic. Rod Kouniců zde vládl dvě stě čtyřicet let. (Tomeček, 2002)

Století sedmnácté lze nazvat časem zkázy. Třicetiletá válka přinesla městu mnoho válečných pohrom, ke kterým se roku 1623 připojila morová epidemie a o dva roky později rozlehlý požár města. Město bylo zadlužené a plné opuštěných domů – kolem roku 1656 bylo obydleno pouze 135 domů. Roku 1663 vpadli na území Uherského Brodu turecká vojska, po jejichž odchodu zůstalo vypálených několik okolních vesnic, několik stovek ztrát na lidských životech, zničená celoroční úroda obilí, a také město přišlo o většinu hospodářských zvířat. V následujících letech zažívalo město další pohromy, přičemž ta nejhorší přišla roku 1683, kdy na území bez vojenské ochrany vpadla tůkolyovská vojska, která město vyloupila a zapálila. Uherský Brod se začal zotavovat až na počátku 18. století, kdy Dominik Ondřej z Kounic požádal o smazání veškerých dluhů města. (Tomeček, 2002)

Zástupcem Ondřeje z Kounic se stal roku 1700 primátor Pavel Hájek. Za jeho dobu primátorství zažíval Uherský Brod rozvoj v oblasti hospodářství. Ožila také řemesla, která byla dříve velmi výnosná – jednalo se zejména o krejčovství, kožešnictví a zámečnictví. Rozkvět města neovlivnily ani vpády Kuruců v letech 1704-1708. V Uherském Brodě také vyrostlo několik staveb, nejčastěji barokního stylu. Stavební úpravou prošel Panský dům, kostel svatého Jana Křtitele, dominikánský klášter společně s kostelem Nanebevzetí Panny Marie. Roku 1703

začala stavba nové radnice, která byla dokončena o dvanáct let později, v roce 1723 byla do věže umístěna soška Černého Janka, patrona Uherského Brodu. Vybudován byl také farní chrám Neposkvrněného početí Panny Marie a nová synagoga podle inspirace synagog v Amsterdamu. Vzniklo také několik kostelíků a kaplí v okolí Uherského Brodu. (Tomeček, 2002)

Druhá polovina 18. století nebyla pro město příliš radostným obdobím. Hospodářství zažívalo stagnaci. V roce 1742 vnikla do Uherského Brodu pruská vojska, jejichž vpády trvaly dva roky. Město zažívalo v této době úpadek, o čemž vypovídá i zmínka, že český jazyk byl na radnici na ústupu, postupně nahrazován jazykem německým. Vedení města se hlásilo k německé národnosti, početnou skupinu obyvatelstva tvořili lidé národnosti židovské. Významné bylo rozdělení města na tři celky s vlastní správou – předměstí, židovské město, vlastní město. Úpadek města umocnily napoleonské války v letech 1805-1809, které zapříčinili jeho velké zadlužení. V těchto letech také propukla ve městě tyfová nákaza, kterou vystřídala v roce 1831 epidemie cholery. (Tomeček, 2002)

V druhé polovině 19. století docházelo v Uherském Brodě k významným změnám. Změny se dotkly správy města. Předměstí bylo spojeno s vnitřním městem, Uherský Brod se tedy skládal z dvou celků – vnitřního města a židovské obce. Vedení města bylo v rukou třicetičlenného výboru, v čele se starostou a třemi radními. Prvním starostou se stal Karel Hladík, který tuto funkci vykonával čtyři roky. Jeho nástupcem se stal Matěj (Matyáš) Pecháček, který prosazoval české národní zájmy včetně opětovného používání českého jazyka. Za dobu jeho působení vznikla také Občanská beseda, která představovala centrum českého politického hnutí. Rozmach českého smýšlení byl negativně ovlivněn nespokojeností německé menšiny, která se spojila s obyvateli židovské národnosti. Starostou města se stal Ludvík Brix, který upřednostňoval německé smýšlení, a tak se musela česká většina obyvatel města přizpůsobit. Následovalo mnoho změn představující výhody pro německy mluvící a smýšlející obyvatelstvo, včetně nápadu vybudování německé střední školy, který se ale nerealizoval. Vedení města Ludvíkem Brixem přineslo Uherskému Brodu velký finanční dluh, který byl následkem jeho neobratného finančního hospodaření, a tak byl v následujících volbách roku 1890 zvolen starostou opět Matěj Pecháček. (Tomeček, 2002)

Nástup Matěje Pecháčka do funkce starosty s sebou přinesl i velký rozvoj města nejen v oblasti českého národního smýšlení, ale i obchodu a hospodářství. Roku 1895 byl vybudován moderní pivovar Františka Janáčka, o rok později byla založena továrna na ohýbaný nábytek

patřící Janu Briefu a roku 1912 postaven rolnický lihovar spolu s továrnou na zpracování ovoce. Založena byla také tělocvičná jednota s názvem Sokol a spolek pro rozvoj vzdělávání žen Spolek paní a dívek českých. Konec 19. století byl významný i v oblasti školství – v Uherském Brodě vzniklo několik nových českých škol. Roku 1895 byla založena česká měšťanská škola a roku 1896 Reálné gymnázium císaře Františka Josefa I., které bylo o dva roky později rozšířeno o novou budovu. Dále byla také nově otevřena pokračovací škola určena žákům, kteří se chtěli vzdělávat v oblasti zemědělství a o sedm let později, roku 1899 otevřena zimní hospodářská škola. Rozmach zažívala také oblast kulturní. 19. srpna 1894 byla otevřena Národopisná výstava, která dala vznik pozdějšímu uherskobrodskému muzeu s názvem Jubilejní krajinské muzeum, dnes Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě. Vrcholem této doby bylo opětovné získání a možnost používání titulu „město královské“ roku 1899, který představoval určitou prestiž a významnost města Uherský Brod. (Tomeček, 2002)

Město Uherský Brod přivítalo rok 1918 s nadšením. Jak uvádí Tomeček (2002, s.176) *„Za nezměrného jásotu lidé strhávali z budovy radnice, kde dosavad sídlily státní úřady, okresní hejtmanství a okresní soud, plechové rakouské dvojhlavé orly s česko-německými nápisy, symboly právě zaniklé monarchie. Veškeré obyvatelstvo zprávu o zániku monarchie uvítalo s hlubokým pohnutím a nadějemi v lepší budoucnost.“* V meziválečném období zažívalo město dobu rozvoje. Uherský Brod se pyšnil pět a půl tisíci obyvatel, což mělo za důsledek nutnost vybudovat novou bytovou čtvrť. Ve městě vzniklo i několik dalších staveb – roku 1922 byla dokončena stavba městského kina a roku 1926 započala stavba budovy nového nádraží. Prosperitu zažívaly také místní firmy. Za zmínku stojí továrna Jana Briefa na ohýbaný nábytek, která své produkty vyvážela nejen do sousedních států, ale do celého světa. Mezi další vzkvétající podniky patřila palírna Josefa Hladiše založená roku 1919, která se zaměřovala na pálení slivovice a borovičky, později byla rozšířena o továrnu zpracovávající ovoce a vyrábějící povidla, marmelády a ovocné šťávy. Kulturní život byl zpestřen vznikem několika spolků, převážně se jednalo o spolky hudební a sportovní. Popularitu si získal nově vzniklý Hudební spolek Dvořák, Sokolské pěvecké sdružení, Klub československých turistů a již známá tělovýchovná jednota Sokol a Orel. (Tomeček, 2002)

Tak jako celá země, zažíval i Uherský Brod těžké chvíle v období druhé světové války. Velmi početnou skupinu obyvatel města tvořili lidé židovské národnosti. Právě těm byla věnována zvláštní pozornost ze strany nacistické tajné policie. Pro příslušníky židovské národnosti platil zákaz vycházení na ulici po osmé hodině večerní, zákaz pobývat ve veřejných areálech například v parku. Na konci července roku 1941 byla vypálena synagoga. Uherský

Brod se stal střediskem, v němž Němci soustřeďovali všechny příslušníky židovské národnosti daného okresu o celkovém počtu 860. Židé byli shromažďováni v budově reálného gymnázia a odtud byli postupně deportováni roku 1943 do Terezína, popřípadě do koncentračního tábora v Osvětimi. Jako reakce na nesouhlas s režimem vzniklo mnoho ilegálně organizovaných odbojových skupin. Roku 1944 byl také založen partyzánský oddíl vedený Antonínem Michalčíkem, později D. L. Koriněnkem. Uherský Brod byl osvobozen 26. dubna roku 1945 240. střeleckou divizí Rudé armády spolu s pomocí příslušníků 4. rumunské armády. (Tomeček, 2002)

Národní výbor o dvaceti jedna členech se sešel v den osvobození na městské radnici. Postupně se měnila jeho podoba a počet členů. Členové národního výboru se zabývali možnostmi náprav následků války, přičemž prioritou byly opravy budov, které byly poškozeny během války. Jednalo se zejména o budovu radnice, kostela, školy a dalších. Únor roku 1948, kdy komunistická strana převzala vládu v zemi, rozhodl o dalším vývoji města. Z Uherského Brodu se stalo průmyslové město, což zapříčinila socialistická industrializace. Na jaře roku 1949 započala stavba nového závodu těžkého strojírenství – Slovákých strojíren. Společně se Zbrojovkou, která se zaměřovala na výrobu sportovních i loveckých zbraní, se jednalo o největší závody ve městě. Socializace probíhala také v oblasti obchodu a zemědělství. Již v únoru 1949 byl přijat zákon o jednotných zemědělských družstvech, na jehož základě byl roku 1951 vytvořen přípravný výbor JZD o 82 členech. Koncem roku 1955 začala výstavba drůbežárny a kravína. Měnila se také podoba města – bylo vybudováno několik bytových jednotek, sídlišť, mateřské školy, domovy pro učně, pod Vinohrady vznikl rybník a směrem k Nivnici most přes řeku Olšavu. Ve městě bylo v 60. letech 20.století jedenáct restaurací a kaváren, třicet dva prodejen s potravinami a dalších dvacet tři prodejen průmyslových. V roce 1960 nastala reorganizace území – okres Uherský Brod byl zrušen a město Uherský Brod se stal součástí okresu uherskohradištského. (Bartoš, 1972)

Historicky významný rok 1968 přinesl do města nesouhlas. 21. srpna 1968 překročili hranici města Uherský Brod sovětské vojenské tanky, které přijeli dané území okupovat. Obyvatelé města vyjádřili svůj nesouhlas s danou situací nejen stávkou, ale také odstraněním dopravních značek z ulic, což následně zapříčinilo bloudění vojenských jednotek, které se snažily najít cestu z města. Situace se uklidnila poté, co tehdejší prezident Ludvík Svoboda vyzval obyvatelstvo k zachování klidu. (Tomeček, 2002)

V následujících letech se Uherský Brod stále rozvíjel, a to zejména na své rozloze. Došlo k připojení několika okolních vesnic – jednalo se o Maršov, Těšov, Újezdec a Havříce. Ve městě bylo vybudováno několik sídlišť a roku 1979 byla započata stavba Domu kultury, který se nachází na Mariánském náměstí. (Tomeček, 2002)

Rok 1989 představoval pro město příchod velkých změn. Ústup komunistického režimu a následné demokratické komunální volby přinesly městu klid. Uherský Brod se na přelomu 80. a 90. let zaměřoval na celkovou rekonstrukci města, která spočívala v opravách historických budov – radnice, Panského domu, dominikánského kláštera a farního chrámu Neposkvrněné početí Panny Marie. Prioritou byla rekonstrukce budov Muzea Jana Amose Komenského, které získalo moderní podobu. Dále se jednalo o opravu veškerých komunikací a rekonstrukci parku. V roce 1993 byla vybudována čistící stanice odpadních vod, která má pro město velký ekologický význam. V posledních dvaceti letech byla ve městě vybudována spousta sídlišť a obytných bloků, například čtvrt Neradice. (Tomeček, 2002)

1.3.2 MĚSTO UHERSKÝ BROD V SOUČASNOSTI

Podoba města Uherský Brod se po staletí vyvíjela, přetvářela a měnila. Dnes představuje moderní město, které v regionu zaujímá funkci hospodářského, kulturního a společenského centra. Kulturním střediskem je Lidová škola umění společně s Domem dětí a mládeže, které nabízí široký výběr zájmových kroužků a akcí pro mladší generaci. Pro starší občany pořádá Dům kultury a Muzeum Jana Amose Komenského koncerty, výstavy, divadelní představení a další. (Tomeček, 2002) Město také disponuje širokou nabídkou služeb. Kromě restaurací a obchodů nalezneme v Uherském Brodě i Městskou nemocnici s poliklinikou. Velké možnosti v oblasti vzdělávání poskytuje síť základních a středních škol různého zaměření. Uherský Brod skýtá bohaté sportovní vyžití – tenisové kurty, sportovní hala, zimní stadion, aquapark se saunou a další. V celém regionu je spousta cyklostezek, které propojují okolní města. (www.historickasidla.cz)

1.4 JAN AMOS KOMENSKÝ

Jan Amos Komenský se narodil 28. března 1592. Jeho rodné domy můžeme najít v Uherském Brodě, Nivnici a Komni. Panují neustálé dohady, kde se Komenský narodil.

Za nejvíce pravděpodobné rodiště považují odborníci Nivnici, ale neexistuje žádný dokument, který by tyto názory potvrzoval. (Velčovská, 1970)

Jak zmiňuje Martínek (2010), matka Komenského, která se jmenovala Anna, pocházela z Nivnice. Komenský během svých studií ke svému podpisu přidával přídomek Niwniczenus, což znamenalo Nivnický. V Nivnici se nachází Bartkům mlýn s číslem popisným 99. Tato stavba, pocházející z 15. – 16. století, je považována za rodný dům Jana Amose Komenského. Najdeme zde pamětní desku s textem: *Podle některých údajů se v tomto mlýně narodil a své mládí prožil velký učitel národů J. A. Komenský * 28. III. 1592 †15. XI. 1670.*

Za další možné rodiště je považována obec Komňa, z jejíž názvu vzniklo příjmení Komenský. Zde údajně rodina Komenského nějakou dobu bydlela a v 70. letech 16. století přesídlila do Uherského Brodu. Své dětství strávil v tomto městě, kde bydlel do svých dvanáctých narozenin. Roku 1604 zemřeli oba Janovi rodiče a mladého sirotka si vzala na starost teta ze Strážnice. Tady získal Komenský první vzdělání a navštěvoval bratrskou školu. Roku 1605 byla Strážnice vypálena, a tak se Jana ujali jeho poručníci v Nivnici. Od malička Jan Amos Komenský vyrůstal ve společnosti Jednoty bratrské, která měla na něj i jeho názor na svět velký vliv. (Velčovská, 1970)

V šestnácti letech nastoupil na vyšší bratskou školu, která se nacházela v Přerově. Jelikož se na škole vyučoval latinský jazyk, Komenskému toto vzdělání otevřelo brány do světa. Své vzdělání dál rozšířil na akademii v Herbornu, kde strávil dva roky a následně na univerzitě v Heidelbergu, kde působil jeden rok. (Velčovská, 1970)

Po návratu ze studií do své vlasti se rozhodl věnovat učitelství. Vyučoval latinu na přerovské škole, kde sám jako žák studoval. Nebyl spokojen s učebnicemi a způsobem vyučování. Napsal tedy knihu s názvem Pravidla snadnější mluvnice, která obsahovala Komenského návrhy pro zlepšení. V roce 1616 se stal knězem Jednoty bratrské a později roku 1618 byl vybrán za správce pro německý bratrský sbor a školu ve Fulneku, která se nacházela na severu Moravy. Ve Fulneku prožil tři roky, oženil se se svou manželkou Mandalenou Vizovskou a věnoval se svým vlastivědným pracím, mezi které patří například kniha s názvem Moravské starožitnosti. Kolem roku 1621 byl donucen Fulnek opustit, jelikož na něj zaútočili císařští Španělé. Zůstala zde manželka se synem, kteří později zemřeli pravděpodobně na mor. Nějakou dobu se ukrýval na Moravě a později odešel do severovýchodních Čech, kde se zabydlil u Karla staršího z Žerotína. Právě tady vzniklo v roce 1623 jedno z jeho nejznámějších děl *Labyrint světa a ráj srdce*. Jedná se o prozaickou báseň, která kritizuje okolní svět

a vysvětluje, že člověk by měl hledat útočiště v Bohu. O rok později Komenský vstoupil do druhého manželství s Marií Dorotou. Společně měli čtyři děti – jednoho syna a tři dcery. (Velčovská, 1970)

Byly vydány nové císařské diplomy, které po nekatolících požadovaly zřít se své víry a stát se katolíkem nebo opustit zemi. Pro Karla staršího ze Žerotína bylo příliš riskantní ukrývat Komenského na svém panství, a tak po poradě s ostatními vyslala Jednota bratrská roku 1625 Jana do Polska, kde měl zajistit azyl pro další české exulanty. Po splnění svého úkolu se vrátil zpět do vlasti. Roku 1628 natrvalo opustil svou zemi a zamířil do polského Lešna. Zde se věnoval nejen duchovní činnosti, ale také učitelství a později se stal ředitelem místní školy. Věnoval se své spisovatelské činnosti a vydával knihy didaktické, pedagogické i duchovní. Jelikož chtěl zlepšit výuku latinského jazyka, vytvořil svou vlastní jazykovou učebnici, která se stala inspirací pro moderní jazykové učebnice. Učebnice byla nejprve vydána v latinském jazyce, o dva roky později v jazyce českém pod názvem *Dvěře jazyků otevřené*. Komenský sklízel velké úspěchy, učebnice se začala zavádět do škol a byla vydávána v různých jazycích. (Velčovská, 1970)

Komenský nasbíral jako učitel mnoho zkušeností, o které se rozhodl podělit. Roku 1632 vydal dílo s názvem *Didaktika*, to jest umění umělého vyučování. Dílo obsahuje instrukce k vyučování, při jejichž dodržování by bylo školství povzneseno na vyšší úroveň. Zabývá se zde pedagogickými pojmy a požaduje, aby se vzdělávání dostalo všem bez rozdílu majetku a pohlaví. Dále Komenský navrhuje rozdělení vzdělávání do čtyř stupňů: škola mateřská, škola obecná (národní), škola latinská (střední) a studia universitní, která doporučoval doplnit cestováním. Jelikož doufal, že se brzy navrátí do své vlasti, napsal toto dílo v českém jazyce. Později, když se návrat jevil jako nereálný, přepracoval dílo do jazyka latinského. (Velčovská, 1970)

Komenský se v mnoha svých dílech věnoval myšlence pansofie neboli vševědy. Zastával názor, že každý člověk by měl být všeobecně moudrý a mít znalosti o světě. Tuhle myšlenku rozvádí ve svých dílech *Předpoklady vševědy* a *Předchůdce vševědy*, která měla značný ohlas, a tak byl Komenský roku 1641 pozván do Anglie, aby zde pracoval na dalších dílech vševědných. I přesto, že situace v Anglii nebyla pro jeho práci příznivá, schylovalo se zde k občanské válce, dokončil zde své dílo *Cesta světla*. O rok později Anglii opustil. (Čapková, 1963)

Komenský se rozhodl vydat do Švédska, kde pracoval se svými pomocníky na vytvoření dalších učebnic. Pro švédské školství vytvořil mnoho prací, mezi nejvýznamnější patřilo dílo *Nejnovější metoda jazyků*. Ve Švédsku působil šest let. (Čapková, 1963)

Roku 1648 se Komenský vrátil zpět do Lešna. Téhož roku zemřela jeho druhá manželka. Z důvodu velké pracovní vytíženosti nemohl Komenský o své děti pečovat sám, a tak se Jednota bratrská rozhodla určit Janu třetí manželku, kterou se stala Jana Gajusová. V této době byl Komenskému udělen nelehký úkol – roku 1650 byl zvolen biskupem Jednoty bratrské. Funkce biskupa byla velmi vyčerpávající, jelikož bylo potřeba udržovat vztahy se všemi členy Jednoty bratrské působících v ostatních krajinách. (Velčovská, 1970)

Komenský, jako moravský rodák, se rozhodl téhož roku vydat do Uher pomoci svým Bratrům v exilu. Jednalo se o jeho poslední návštěvu rodné Moravy. Dále zamířil do Blatného Potoku, kam byl pozván knížetem Zikmundem Rákóczim, aby zde šířil své myšlenky pansofie a podělil se o nápady pro zlepšení místního školství. Reformu potocké školy popisuje v díle *Škola vševědná*. V tomto díle Komenský navrhuje rozdělení školy do sedmi tříd o dvou oddílech – první, přípravný oddíl, který se skládal ze třech tříd, a na něj navazující druhý oddíl obsahující čtyři třídy. Již v Lešnu se Komenský věnoval dramatické výchově, proto i zde využíval myšlenky poskytovat žákům učivo formou dramatických her. Tyto divadelní hry, které měly didaktický charakter, vydal v souboru s názvem *Škola na jevišti*. Dále vytvořil novou učebnici latinského jazyka – *Svět v obrazech*. Učivo zde bylo doplněno o tematické obrázky. Právě dvě zmíněná díla *Škola na jevišti* a *Svět v obrazech* jej společně s učebnicí *Dvěře jazyků otevřené* proslavila po celém světě. Komenský byl považován za učitele, který pomocí nové výchovy přetvoří mládež a napraví lidstvo. V Blatném Potoku strávil celkem čtyři roky. (Velčovská, 1970)

Jednota bratrská zažívala v polském Lešně těžké chvíle. Komenský se proto rozhodl roku 1654 Blatný Potok opustit a vydat se zpět do Polska, kde se schylovalo k polsko-švédské válce. Komenský v pokoji uvítal švédského krále Karla Gustava a zažádal jej o mír. Janovo vlídné chování se polskému vojsku nelíbilo, a z tohoto důvodu Lešno vypálilo. Komenský přišel o svůj dům a s ním i o svou knihovnu s cennými pracemi, na kterých pracoval mnoho let. (Čapková, 1963)

Komenský ztratil střechu nad hlavou a hledal místo svého dalšího útočiště. Přístřeší se mu dostalo v holandském městě Amsterdam, kde strávil poslední léta svého života. Zde se opět zaměřoval na pansofické myšlenky, které shrnul ve svém vrcholném díle vševědy *Obecná*

porada o nápravě věcí lidských. Vytvořil také několik didaktických prací, mezi které patří například díla *Východisko ze školských labyrintů* a *Ráj mládeži navrácený*. (Velčovská, 1970)

Jan Amos Komenský, přezdíván učitel národů, zemřel 15. listopadu v Amsterdamu po těžké vleklé nemoci. Byl pohřben v Naardenu, v kapli kostelíka patřící valonské církvi. (Velčovská, 1970)

2 MUZEUM JANA AMOSE KOMENSKÉHO V UHERSKÉM BRODĚ

Kapitola Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě (dále jen Muzeum JAK) poskytuje bližší informace nejen o historii a vzniku muzea, ale také o jeho současné podobě a nabídce stálých expozic.

2.1 HISTORIE MUZEA JANA AMOSE KOMENSKÉHO V UHERSKÉM BRODĚ

První podnět k založení muzea v Uherském Brodě vznikl již v roce 1894. I přesto, že byl návrh schválen, jeho uskutečnění nastalo až o čtyři roky později. Na financování vybudování muzea se podílelo město Uherský Brod, Markrabství moravské, Ignác Seichert, který vykonával funkci starosty města a arcibiskup ThDr. Theodor Kohn. Muzeum bylo oficiálně otevřeno 4. září 1898 a neslo název Jubilejní krajinské muzeum. Muzeum se nacházelo v odsvěceném kostele svatého Jana Křtitele, zaujímalu plochu boční lodi. Muzeum bylo pro veřejnost otevřeno každou neděli a svátky. Lidé zde mohli spatřit mnoho archeologických nálezů z oblasti Uherského Brodu, numizmatickou a národopisnou sbírku, historické umělecké i církevní předměty. (www.mjakub.cz)

Musejní společnost, která vznikla v roce 1899 se starala o chod Jubilejního krajinského muzea. Jejím cílem bylo seznámit veřejnost s historií, vlastivědou a národopisem. Sbírkby byly rozšířeny o nové památky, které Musejní společnost získala darem nebo koupí. V muzeu bylo vytvořeno nové oddělení, které neslo název Comenianum. Toto oddělení bylo věnováno nejen starým tiskům děl Jana Amose Komenského, ale také nové literatuře o něm. Také zde byla vybudována knihovna, která obsahovala literaturu z oblasti národopisu, historie a archeologie. Stávající prostory již nebyly dostatečné, a tak roku 1909 vytvořil architekt Eduard Chaura plán, podle kterého mělo muzeum zaujímat celou plochu budovy kostela svatého Jana Křtitele. Z téhle myšlenky bohužel sešlo. Muzeum se dočkalo nových, větších prostorů až v roce 1920, kdy bylo přestěhováno do budovy Panského domu. (www.mjakub.cz)

V Panském domě byly muzeu vyčleněny prostory sálu a vedlejší místnosti nacházející se v prvním patře. Prostory, kam bylo třeba umístit všechny sbírky, se jevily malé, stísněné. Proto Musejní společnost podala žádost o získání dalších místností v budově Panského domu.

E. Peduzzi, který v této době vykonával funkci okresního hejtmána žádost přijal. Pro veřejnost bylo muzeum otevřeno každou druhou neděli v období letních měsíců. (www.mjakub.cz)

I po přidělení větších prostorů se Musejní společnosti jevílo uspořádání muzejních sbírek v Panském domě jako nepřehledné. Znova tedy žádala o přidělení dalších místností, tentokrát ale neúspěšně. Členové Musejní společnosti se rozhodli zajistit nové místo pro muzeum, a tak podali návrh na umístění svých sbírek v prostorách prvního patra radnice. Městská rada s návrhem nesouhlasila, ale poskytla muzeu budovu Baraníku. Bylo potřeba budovu opravit, jelikož se původně jednalo o stáj s hospodářskými zvířaty. Jakmile byla stavba v roce 1927 dokončena, následovala instalace nových sbírek. Ty byly rozčleněny do několika skupin a některé z nich byly umístěny do nových vitrín. I přesto, že proběhla kompletní renovace areálu, se objevily problémy s vysokou vlhkostí. Sbírkou bylo potřeba odstranit z prostorů a areál odvlhčit. Teprve o čtyři roky později bylo přijatelné sbírky opět instalovat. V mezidobí se nashromáždilo mnoho dalších památek a sbírkových předmětů, což způsobilo nepřehlednost celé expozice. Zrodil se tedy nápad vybudovat nový, třicet metrů dlouhý, výstavní sál. Městská rada tento návrh podpořila a sál byl předán k užívání 11. listopadu 1932. Již během stavby tohoto sálu vznikl návrh na dostavbu druhého sálu. Díky vzniku nových prostorů bylo možno sbírky smysluplně rozdělit – v prvním sále se nacházely sbírky etnografické spolu s nově uspořádanými historickými sbírkami a druhý sál obsahoval expozici, která měla veřejnosti přiblížit dávná, již zaniklá řemesla. (www.mjakub.cz)

Se vznikem protektorátu Čechy a Morava byl vydán rozkaz odstranit veškeré předměty připomínající dobu československé samostatnosti, dále také všechny české nápisy a nahradit je německo-českými. Propagační aktivity muzea ustaly ale členové Musejní společnosti se navzdory tomu dále scházeli, aby zajistili sběr materiálu a dohodli se na jeho třídění. Tajně plánovali muzejní aktivity, které by bylo možno zrealizovat po skončení války. Muzeum mělo po válce představovat centrum kulturní, vědecké a výzkumné činnosti regionu Uherský Brod. Členové se také shodli na změně názvu muzea – po skončení druhé světové války mělo nést jméno Jana Amose Komenského. (www.mjakub.cz)

Po skončení druhé světové války bylo nutno budovy muzea opravit. Opravy nastaly již koncem roku 1945. 29. září 1945 se uskutečnila valná hromada členů Musejní společnosti, kde se konzultovaly nejen tehdejší opravy muzea, ale také bylo muzeum oficiálně přejmenováno. Získalo název Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě. Začátkem roku 1946 se začalo pracovat na vzniku nového výstavního sálu. V areálu byl

vybudován tzv. Slavín, který uctíval památku zesnulých členů Musejní společnosti a města. Dále také vznikla Síň JUDr. Václava hraběte z Kounic a oddělení kaucionián. Muzeum bylo pro veřejnost otevřeno v červnu roku 1946, ale v renovacích se dále pokračovalo. V areálu vyrostl nový výstavní sál, určený národopisným předmětům. K muzejním budovám se také připojila Vítkovská bašta spolu s budovou nacházející se u severní hradební zdi. Muzeum tedy získalo na prostoru, který byl využit jako archiv, dílny a muzejní kanceláře. (www.mjakub.cz)

V 50. letech 20. století vydalo Ministerstvo vnitra Československé republiky vyhlášku, která ukončuje činnost všem organizacím, které jsou založeny na spolkovém základě. Musejní společnost zanikla a vznikla tzv. musejní komise, tvořená stejnými členy. V čele komise stál učitel Josef Beneš. V této době začal čtvrtletně vycházet bulletin, který postupně vznikl z vydaných Výročních zpráv. Bylo pořádáno mnoho besed a výstav. Mezi nejvýznamnější patřily výstavy s názvem Výstava životního díla Jana Amose Komenského a výstava Komenský v umění. V roce 1956 byla vytvořena první stálá expozice – Památník Jana Amose Komenského, která představovala život a dílo J. A. Komenského. (www.mjakub.cz)

Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě se stalo roku 1954 okresním muzeem. Řízení muzea již nemá na starost muzejní komise, ale správa spadá do rukou Okresnímu národnímu výboru v Uherském Brodě. Muzea v Bojkovicích a Luhačovicích se stala pobočkami muzea v Uherském Brodě. V roce 1960 byl zrušen okres Uherský Brod, a tak byla správa muzea udělena do rukou odboru kultury působícím při Okresním národním výboru v nedalekém Uherském Hradišti. Bylo nutné zabezpečit kvalitní vedení muzea. Zajištěna byla funkce administrativního pracovníka, kterou zastával Dominik Melčák. Dále funkce ředitele, tu vykonával nejprve Josef Beneš, později Jan Pavelčík. Placena byla také pozice údržbáře, uklízečky a zřízence. (www.majakub.cz)

Muzeum se začalo více zaměřovat na oblast komeniologie – odborní pracovníci zaměstnaní v muzeu oslovili badatele působící v zahraničí, se kterými navázali spolupráci. V roce 1956 byl před muzeem odhalen pomník Jana Amose Komenského na znamení 300. výročí vydání jeho slavného díla Opera didactica omnia. Práce v muzeu byla rozdělena do několika oddělení – komeniologické, historické a provozně správní. Komeniologické oddělení se zaměřovalo na studium děl a života J. A. Komenského a čerpalo zejména z archivů. Dále bylo jejím úkolem shromažďovat veškeré materiály v podobě archivních pramenů a dokumentací, které poskytovaly informace o jeho životě a díle. Velkou zásluhu na výzkumných činnostech měl Pavel Floss, který dříve působil v muzeu v Přerově a roku 1971

začal pracovat v uherskobrodském muzeu. Byl tvůrcem myšlenky uspořádání světových komeniologických kolokvií, které se staly tradicí. Založil také nové periodikum s názvem *Studia Comeniana et historica*. V roce 1990 bylo zrušeno rozdělení prací do tří středisek a odborníci se dohodli na vytvoření pouze jednoho oddělení, a to historicko-komeniologického. (www.mjakub.cz)

Postupem let získalo muzeum pro své účely všechny budovy v areálu tehdejšího tzv. Zámku, vyjma městského kina. Budovy byly opravovány, rekonstruovány. Roku 1972 získalo muzeum objekt v nedalekém Vlčnově, kde byla po dlouholetých rekonstrukcích vybudována expozice s názvem *Rolnický dům a hospodářství*. Expozice byla stálá, veřejnosti přístupná roku 1986. (www.mjakub.cz)

Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě každoročně pořádalo koncerty vážné hudby v období jara a podzimu, na kterých spolupracovalo s Kruhem přátel hudby v Uherském Brodě. Tradicí se také staly nedělní dopolední koncerty pořádané v letních měsících. Tyto aktivity byly pořádány do roku 1989. Muzeum navazovalo další spolupráce a roku 1986 se stalo spolupořadatelem festivalu *Fašank* ve Strání, který oslavoval masopustní tradice. (www.mjakub.cz)

Jelikož Muzeum J. A. Komenského v Uherském Brodě patřilo mezi nejvýznamnější pracoviště se světovým dosahem, které se zaměřovalo na komeniologii, bylo nutno provést generální renovaci všech budov. Ta byla započata v druhé polovině osmdesátých let. Nejprve se jednalo o opravy východního křídla, které byly provedeny Okresním stavebním podnikem Uherské Hradiště, dále se pokračovalo stavebními pracemi na západním křídle muzea, která měla na starost firma *Drobná provozovna MNV Březová*. Upraveny byly také expoziční prostory, jejichž součástí bylo atrium, ateliér a dva výstavní sály. Na zbývající výstavní ploše byla instalována stálá expozice pojmenována *Jan Amos Komenský lidstvu*, na jejím vytvoření se podílel tým *Petra Fuchse* zastupující podnik *ART CENTRUM*. Správa muzea spadá roku 1990 do rukou Ministerstva kultury České republiky. Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě ve své nové podobě bylo veřejnosti přístupné 28. března 1992, kdy bylo slavnostně otevřeno při významné události oslav 400. výročí narození J. A. Komenského. (www.mjakub.cz)

2.2 SOUČASNOST MUZEA JAN AMOSE KOMENSKÉHO V UHERSKÉM BRODĚ

Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě je odborná historicko-komeniologická instituce, která má světový dosah. Spolupracuje s mnoha odborníky v zahraničí, od roku 2004 také s Muzeem J. A. Komenského v Naardenu. Dvakrát do roka vydává časopis s názvem *Studia Comeniana et historica*, který přibližuje veřejnosti nejen život a dílo J. A. Komenského, ale také dobu, ve které žil a dějepis regionu Uherský Brod. Muzeum plní funkci kulturního centra, zkoumá historii místního regionu, pořádá výstavy, přednášky, komeniologická kolokvia. Od roku 1998 organizuje přehlídku muzejních filmů České republiky *Musaionfilm*, která se koná pravidelně jednou do roka. (www.mjakub.cz)

2.3 STÁLÉ EXPOZICE V MUZEU JANA AMOSE KOMENSKÉHO V UHERSKÉM BRODĚ (k 4.3.2020)

Kvůli pandemii COVID-19 jsou v současné době expozice muzea uzavřeny. Jejich nabídku můžeme najít na jejich webových stránkách (www.mjakub.cz) společně s videi, která nabízí nahlédnutí do jednotlivých výstav z pohodlí domova.

2.3.1 KOMENSKÝ LIDSTVU

Stálá expozice s názvem *Komenský lidstvu* byla pro veřejnost slavnostně otevřena roku 1992 tehdejším prezidentem Václavem Havlem. Expozice je rozdělena do dvou částí – část první nese název *Komenský a jeho doba*, část druhá *Odkaz Komenského současnosti*.

Část expozice *Komenský a jeho doba* je rozčleněna do několika sekcí. Úvodní část expozice seznamuje návštěvníky s dobou, ve které žil J. A. Komenský. Můžeme zde spatřit dva čtecí válce, které zobrazují významná data života Komenského zasazená mezi důležité letopočty dějin Evropy. Úvodní program seznamuje návštěvníky s oblastmi, kterým se Komenský věnoval – teologie, filozofie, pedagogika apod. Vše je doplněno audiovizuálním programem *Brána věcí*. Další část, historicko-biografická, provází návštěvníka místy působení Komenského v době jeho života, tj. 16.-17. století. V levé části expozice je představena Jednota bratrská, rodiště Komenského i období Bílé hory a v pravé části si může návštěvník prohlédnout exponáty navazující na jednotlivé okruhy. Dále následuje část s názvem *Studnice poznání*.

Jedná se o audiovizuální program, který je promítán do pomyslné studny. Program předává návštěvníkovi informace ze života Komenského, které jsou znázorněny dramatickým příběhem. Chaotický svět se mění v labyrint, v němž je Komenský, usilující se o útěk z labyrintu, pronásledován. Ocitne se na dvorech významných panovníků, kteří jej vítají s úctou a umožňují mu realizovat své reformní myšlenky v oblasti školství. Do příběhu nastupuje politická situace dané doby, Komenského úsilí o nápravu věcí lidských se vytrácí v podobě snu. Předposlední část sekce Komenský a jeho doba se odehrává v knihovně. Právě zde můžeme najít nejen díla, ze kterých Komenský čerpal během svých studií, ale také jeho vlastní díla. Mapa nacházející se při východu ze sálu zobrazuje města, v nichž se v období 17.-18. století tiskla díla Komenského. Poslední část expozice mapuje život Jana Amose Komenského a jeho činnost po roce 1628, kdy opustil svou vlast. Expozice představuje jakýsi labyrint, kterým sám návštěvník hledá cestu. Na cestě labyrintem nachází zastávky, které ho seznamují s životem a prací Komenského v Lešnu, Londýně, Amsterdamu, Stockholmu, Elblagu a Sárospataku.

Druhá část expozice je pojmenována Odkaz Komenského současnosti a nachází se v barokním sloupcovém sále z 18. století. Tato část čerpá z díla Obecná porada o nápravě věcí lidských. Audiovizuální projekt zpracovaný do podoby dialogu člověka dnešní doby s ideami českého badatele 17. století návštěvník pozoruje na šesti multimediálních objektech, které společně tvoří symbolickou bránu.

2.3.2 STARÁ ŠKOLA

Expozice Stará škola seznamuje návštěvníky s historií a vývojem vyučování dle myšlenek Komenského. Představuje školní třídu doby 19.-20. století – můžeme zde spatřit dobové školní lavice, katedru a kabinetní skříň. Nechybí zde školní pomůcky potřebné k výuce. Expozice je doplněna šesti vitrínami představující okna, umístěná po obvodu místnosti. V nich můžeme nalézt texty a k nim daná vyobrazení z Komenského významného díla Orbis sensualium pictus. Okna umístěná na levé straně poskytují informace o světě – zabývají se pojmy jako je například světlo, čas a planeta Země. Názorné předměty vystavené v oknech doplňují obrazové texty. Ve zbývajících třech oknech v pravé straně místnosti jsou vyobrazeny činnosti, které lidé vykonávali v době Jana Amose Komenského jako způsob k obživě. Jednalo se zejména o lékařství, tkalcovství, kovářství a zpracování lnu a plátna. Texty jsou opět doplněny o trojrozměrné předměty.

2.3.3 INFORMATORIUM

Informatorium je expozice navazující na Starou školu. Jedná se o moderní prostor určen k výuce pomocí principů muzejní pedagogiky. V pravé straně místnosti jsou umístěny vitríny obsahující školní pomůcky doby 20. století. V levé může návštěvník spatřit sedm vitrín s tematikou živé přírody – jedná se zejména o ukázky preparovaných živočichů. Prostor je využíván k pořádání výukových programů, které jsou vyučovány formou her a výkladů, dále také videoprojekcí a přednášek.

2.3.4 STAROŽITNOSTI UHERSKOBRODSKA

Expozice seznamuje návštěvníky se způsobem života lidí odlišných společenských vrstev v době 17. – 20. století žijících na území regionu Uherskobrodsko. Jedná se o výběr pozoruhodných sbírkových předmětů, které byly v Muzeu Jana Amose Komenského v Uherském Brodě sesbírány během sta let existence muzea. Celá expozice je rozdělena do dvou sekcí – historické a etnografické.

Historická část expozice se skládá z několika historických sbírek. Můžeme zde najít zejména předměty vztahující se k historii města Uherský Brod. Mezi ty patří například soška Černého Janka z věže radnice představující symbol města, korouhev z městské radnice a část kované mříže vyrobená v roce 1737 obsahující znak města krášený liliemi. Dále zde najdeme sbírku militarií, která obsahuje jatagany, šavle a sekery z období 18. století, ruční palné zbraně z 19. století, šavle a kordy doby císaře Františka Josefa I. a Karla I. Bohaté zastoupení v historické sekci mají i cínové předměty. Jedná se především o talíře, konvice, ryté mísy, džbány a svícny, tzn. předměty užívané ke stolování v období 18.–19. století. Také zde najdeme výrobky ze skla, které představují práci sklářů z doby 18.–20. století. Jedná se o číše z mléčného skla, zdobené korbely, vázy, lampy a konvičky. Vystaveny jsou zde také předměty představující městská řemesla – barvířství, zámečnictví, hodinářství, voskařství, houslařství i kamnářství. V neposlední řadě je nutno zmínit obsáhlou sbírku historických předmětů, které návštěvníkovi přibližují život měšťanské domácnosti přelomu 19.–20. století. Vystaveny jsou zde dobové oděvy – zástěra, kašmírový přehoz, tylový šál. Pozoruhodná je také kolekce ručně tvořených šperků z vlasů a předměty využívané při ručních pracích – potřeby k šití, psací potřeby i lékařské nástroje.

Etnografické sbírky představují návštěvníkovi dávný způsob žití obyvatelstva působícího na vesnicích Moravského Slovácka. Někdejší obyvatelstvo se často živilo výrobou

keramiky, zemědělstvím a dalšími řemeslnými pracemi. Při návštěvě této expozice můžeme spatřit hrnčířskou dílnu včetně ukázek výrobků z keramiky, pracovní nástroje a nářadí určené k práci na poli. Dále zde byla instalovaná vesnická jizba, která zobrazuje každodenní život doby 19.–20. století, doplněná o historické lidové kroje, malby s lidovou tematikou a ručně vyráběné hudební nástroje.

3 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ V MUZEU A NÁVAZNOST NA RÁMCOVÝ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

V následující kapitole je představeno ukotvení vyučovacího předmětu vlastivěda v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání a uvedeny organizační formy a metody, které lze v hodinách vlastivědy využívat. Kapitola se podrobněji zaměřuje na organizační formu exkurze a vycházka.

3.1 RÁMCOVÝ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (dále jen RVP ZV) představuje dokument, který je zakotven v systému kurikulárních dokumentů, jenž vznikl roku 2004 zákonem číslo 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání. RVP ZV obsahuje nejen klíčové kompetence, ale také vzdělávací oblasti a z nich vycházející vzdělávací obory, očekávané výstupy a jim odpovídající učivo. Dokument je obligatorní pro veškeré základní školy, postupně je upravován dle aktuálních potřeb společnosti, učitelů i žáků. Aktuální verze RVP ZV nabyla platnost 1. 9. 2017. (RVP ZV, 2017)

3.1.1 VZDĚLÁVACÍ OBLAST ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Jak stanovuje RVP ZV (2017), vzdělávací oblast Člověk a jeho svět seznamuje žáka s tématy kultury, vlasti, společnosti, rodiny, zdraví a bezpečí apod. Žáci rozvíjí své poznatky v těchto oblastech pozorováním a pojmenováním, srovnáváním a utvářením si vztahů mezi jednotlivými jevy. Důležitou roli vzdělávání v dané oblasti hraje vlastní prožitek žáků. Proto lze považovat návštěvu muzea v rámci této vzdělávací oblasti za žákům velmi prospěšnou. Jedná se o propojení získaných dovedností, znalostí a poznatků s reálným životem – vhodná je návštěva zejména regionálních, vlastivědných a přírodovědných muzeí.

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je rozdělena do pěti tematických sekcí. Jednotlivé sekce obsahují očekávané výstupy, které lze naplnit nejen výukou ve škole, ale také edukací v muzeu. Jedná se o níže zmíněné očekávané výstupy vzdělávacích oborů, citované z RVP ZV (2017):

Místo, kde žijeme

Očekávané výstupy 1. období

Žák

- *začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)*
- *rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost*

Očekávané výstupy 2. období

Žák

- *určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu*
- *určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě*
- *rozlišuje mezi náčrt, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli*
- *vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického*
- *rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam*

Učivo

- *domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště*
- *škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace*
- *obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť*
- *okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany*
- *regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod*
- *naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda ČR*

- *Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování*

Lidé kolem nás

Očekávané výstupy 1. období

Žák

- *odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností*

Očekávané výstupy 2. období

Žák

- *rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení*
- *poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)*

Učivo

- *soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie; obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve*
- *kultura – podoby a projevy kultury, kulturní instituce*
- *základní globální problémy – globální problémy přírodního prostředí*

Lidé a čas

Očekávané výstupy 1. období

Žák

- *využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti*
- *pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije*
- *uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost*

Očekávané výstupy 2. období

Žák

- *pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy*
- *využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek*
- *rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik*
- *srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik*
- *objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů*

Učivo

- *orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období □*
- *současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny*
- *regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost*
- *báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj*

Rozmanitost přírody

Očekávané výstupy 1. období

Žák

- *pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích*
- *roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě*

Očekávané výstupy 2. období

Žák

- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
- stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit

Učivo

- voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život
- nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětvávání, vznik půdy a její význam
- Vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období
- rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka
- životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí
- rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva
- ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy
- rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi

Člověk a jeho zdraví

Očekávané výstupy 1. období

Žák

- *uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví*

Očekávané výstupy 2. období

Žák

- *využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života*
- *rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození*

Učivo

- *lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince*

(RVP ZV, část C, 2017 [online: www.nuv.cz])

3.2 ORGANIZAČNÍ FORMY A METODY VE VÝUCE VLASTIVĚDY

3.2.1 ORGANIZAČNÍ FORMY VE VÝUCE VLASTIVĚDY

Pojem organizační formy vyučování lze chápat jako „*způsob uspořádání výuky v konkrétních podmínkách určité výchovně vzdělávací situace.*“ (Solfronk, 1994, s. 19)

Existuje spousta klasifikací organizačních metod vyučování, například dělení dle místa, v němž vyučování probíhá, dělení dle časové dotace vyučování a podobně. Níže uvádíme klasifikaci nejznámějších základních organizačních forem vyučování, těmi jsou:

- Individuální forma vyučování
- Hromadná neboli frontální
- Individualizovaná
- Diferencovaná
- Skupinová
- Integrovaná (Hladílek, 2004, s. 53)

S ohledem na téma diplomové práce se budeme blíže věnovat organizačním formám ve výuce vlastivědy, a to konkrétně exkurzi a vycházce.

Organizační formy ve výuce vlastivědy rozlišuje Vavrdová (2009) na:

- Organizační formy, které se uskutečňují ve škole
- Organizační formy, které se uskutečňují mimo školu

Klasifikaci přináší také Hradil (1985, s. 32). Ten ve výuce vlastivědy rozlišuje následující organizační formy:

- Vyučovací metoda
- Vycházka (exkurze)
- Beseda
- Zájmový kroužek
- Práce na geografickém hřišti

"Vycházka nebo exkurze je taková organizační forma vyučování, která se uskutečňuje v přírodním, společenském či výrobním prostředí a žáci zde získávají vědomosti o předmětech a jevech z dané oblasti v přirozených podmínkách." (Horák, 1990, s. 161)

Vycházky a exkurze lze dělit dle určitých znaků. Horák (1990, s. 161) je rozlišuje dvěma způsoby:

1. podle zařazení do vyučovacího procesu
 - úvodní
 - závěrečné
2. podle vztahu k obsahu vyučování
 - tematické
 - komplexní jednopředmětové
 - komplexní více předmětové

Exkurzí rozumíme vycházku, která seznamuje žáky s činností člověka; jedná se tedy například o návštěvu muzea, divadla, různých kreativních dílen (ateliér, keramické dílny), kulturních památek, historických míst a podobně. Nezbytné je danou exkurzi pečlivě zorganizovat, popřípadě zajistit, rezervovat místo a prostory k dané exkurzi. Jedním úkolem učitele je, aby byl informován o místě exkurze, nejlépe se s ním osobně seznámil a získal představu, jak bude daná exkurze s žáky probíhat, tzn. jaké materiály mohou žáci vidět, jaké informace získají, zda bude k dispozici průvodce apod. Dalším důvodem je také zjištění, zda je místo exkurze vhodné z hlediska bezpečnosti. (Vavrdová, 2009)

„Vycházka umožňuje přímé smyslové vnímání, rozvíjí pozorovací schopnosti a myšlení, vychovává ke správnému vztahu k přírodě, prohlubuje estetickou výchovu a dává příležitosti k objasňování a procvičování učiva.“ (Vavrdová, 2009, s. 36)

Vlastivědná vycházka představuje jednu z nejobtížnějších forem vyučování, jelikož klade velké požadavky na pečlivou přípravu. Při plánování vycházky je nutné, aby učitel volil trasy, které jsou pro žáka poutavé. Ty učitel vybírá dle obsahu učiva, regionálních možností a zajímavostí. Dalším úkolem učitele je seznámení se s dostupnou literaturou a materiály potřebným k vycházce, zejména s mapou. Jakmile má učitel vycházku navrženou, je třeba prověřit její realnost – učitel se musí terénem osobně projít, popřípadě upravit své plány v mapě. Důležitou roli hraje také motivace, které aktivizuje zájem a spolupráci žáků. V neposlední řadě je důležité seznámit žáky s cílem vycházky a představit jim jednotlivé činnosti, které je během vycházky budou čekat. Je žádoucí, aby vycházka zanechala v žácích silné emoční zážitky, díky kterým budou dojmy z vycházky dlouhodobě přetrvávat v jejich paměti. (Vavrdová, 2009)

Vycházku je vhodné zařadit do vyučování:

- při probírání nového učiva
- při opakování, upevňování a zkoušení již naučeného učiva
- v ostatních vyučujících předmětech dle potřeby (Vavrdová, 2009)

3.2.2 VYUČOVACÍ METODY VE VÝUCE VLASTIVĚDY

Navrátilová (1985, s. 57) definuje vyučovací metodu jako *„záměrnou cílevědomou modifikaci společenskovedního učebního obsahu příslušného vlastivědného učiva, specifické cílevědomé didaktické a výchovné činnosti učitele a žáka probíhající ve vyučovacím procesu*

v souladu s didaktickými zásadami, zaměřené na rozvoj poznání a výchovné působení, směřující ke splnění určených vzdělávacích a výchovných cílů“.

Níže uvádíme klasické, nejběžnější dělení vyučovacích metod.

- Vyučovací metody slovní
 - Monologické
 - Vyprávění, vysvětlování, výklad, popis, přednáška, práce s textem
 - Dialogické
 - Rozhovor, dialog, diskuse
 - Metody písemných prací
 - Metody práce s učebnicí a knihou nebo jiným textovým materiálem
- Vyučovací metody názorně demonstrační
 - Pozorování
 - Předvádění
 - Práce s obrazem
 - Projekce statická, dynamická
 - Instruktaž
- Vyučovací metody dovednostně praktické
 - Nácvik pohybových a praktických dovedností
 - Laboratorní činnosti
 - Grafické a výtvarné činnosti

(Zormanová, 2012, s. 40-41)

Dále se práce blíže věnuje vyučovacím metodám, které učitel uplatňuje ve výuce vlastivědy nejčastěji.

Rozhovor řadíme mezi slovní metody dialogické. Jedná se o nejvíce používanou metodu ve výuce vlastivědy. Tuto metodu lze využít pouze v případě, pokud žáci mají potřebné znalosti a vědomosti o daném tématu. Vyučující si musí kladené otázky dopředu promyslet, otázky by měli podněcovat žáky k myšlení a smysluplnému vyjadřování. Dále je nutné si stanovit cíl a didaktický postup, který bude vyučující během rozhovoru dodržovat. (Vavrdová, 2009)

Hojně používanou slovní metodou je vyprávění. Vlastivědným vyprávěním, které je pečlivě připravené, může vyučující zajímavým způsobem sdělit žákům své zážitky, a tak je podnítit a motivovat k další činnosti. (Vavrdová, 2009)

Vyučování vlastivědy by nešlo realizovat bez metody pozorování. Prostřednictvím pozorování v krajině žáci prozkoumávají přírodní úkazy a procesy. Žáci by si měli o provedených pozorováních vést poznámky, které je vhodné doplnit kresbou, popřípadě náčrtem. Pokud je vlastivědné pozorování prováděno v blízkosti školy a bydliště žáků, žáci poznávají a získávají informace o svém regionu, tzn. je uplatňován regionální princip. (Vavrdová, 2009)

Důležitá je také práce s mapou, kterou řadíme mezi metody dovednostně praktické. Práce s mapou je vymezena jako jeden z očekávaných výstupů v RVP ZV ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, a to konkrétně ve vzdělávacím oboru Místo, kde žijeme. Žáci by měli porozumět vysvětlivkám na mapě, naučit se pracovat s měřítkem mapy, poznat světové strany, seznámit se se sousedními státy České republiky. Dále by se měli seznámit s mapou hlavního města Prahy, která obsahuje historické památky, dopravní spojení apod. Kromě práce s mapou je vhodné zařadit do vyučovacích hodin vlastivědy práce s jinými kartografickými pomůckami, kterými jsou například plastické mapy a reliéfy. (Vavrdová, 2009)

Vyučování vlastivědy lze na 1. stupni základní školy oživit didaktickými hrami.

Didaktická hra je definována jako „*analogie spontánní činnosti dětí, která sleduje (pro žáky ne vždy zjevným způsobem) didaktické cíle. Může se odehrávat v učebně, tělocvičně, na hřišti, v přírodě. Má svá pravidla, vyžaduje průběžné řízení, závěrečné vyhodnocení.*“ (Průcha, 2008, s. 43)

Maňák a Švec (2003) klade důraz na metodickou přípravu, kterou je potřeba dodržet při začlenění didaktických her do výuky. Základem je vytyčení cíle didaktické hry. Dále je nutná diagnóza připravenosti žáků, tzn. zjištění, zda mají žáci potřebné znalosti, zda je hra přiměřená jejich věkové kategorii apod. Důležité je seznámit žáky s pravidly hry a určit vedoucího. Je nezbytné stanovit způsob hodnocení. Klíčová je organizace hry – zajištění vhodného prostoru, pomůcek a rekvizit, stanovení časového limitu a vytvoření dalších možných modifikací dané didaktické hry.

Kantor (2008, s. 13-14) dělí hry dle jejich druhu následovně:

- Manipulační hry a vývojové hry – učí žáka manipulovat s daným objektem a rozvíjí jeho rozumovou složku
- Hry percepce a pohybového výkonu – základem je pohyb a obraz okolního dění
- Experimentální a konstruktivní hry – rozvíjí představivost, systematicčnost a fantazii
- Tematické a rolové hry – poskytují žákovi možnost vyzkoušet si vcítění do určité role nebo situace

Vavrdová (2009) dělí vlastivědné hry dle místa určení na hry v terénu a hry v místnosti. Hry v místnosti pak dále rozlišuje dle různých kritérií, například hry procvičující logické myšlení, hry s využitím obrázků a symbolů a další. U her v terénu je využíváno práce s mapou nebo plánem, která učí žáky orientaci v terénu.

3.2.3 ZÁŽITKOVÁ PEDAGOGIKA

Abychom správně pochopili pojetí zážitkové pedagogiky, je nezbytné se nejprve seznámit s pojmy prožitek, zážitek a zkušenost.

Hartl a Hartlová (2009, s. 461) v Psychologickém slovníku dělí prožitek na autentický a emoční.

Autentický prožitek představuje „*jeden ze základních obsahů psychiky*“. Dále jej popisuje jako:

- citově zbarvené vnímání aktuálního, často dramatického životního okamžiku
- náhlé poznání vzniklé ze zhodnocení okolní skutečnosti

Emoční prožitek lze chápat jako „*citový zážitek, v němž událost vyvolává autonomní aktivaci a kognitivní hodnocení, které vedou k vnímané aktivizaci a emočnímu přesvědčení, což skládá výslednou emoci*“. Hartl a Hartlová (2009, s. 461)

Zážitek lze laicky popsat jako to, co vznikne z prožitku. Nejprve tedy něco prožijeme a to, co nám z prožitku zůstane nazýváme zážitkem. Odbornou definici přináší Vážanský (1994, s.26), který představuje pojem zážitek jako „*spontánní, vyzkoušený i experimentální nebo vyzývavě „požíván život“, prisvojený vnitřní statek, který slouží k usmíření vnitřní s vnější realitou.*“

Zkušenost představuje finální otisk. Jedná se o „*výsledek procesů uvědomování a jednání ze situací, které měly značnou emoční působivost.*“ (Kirchner, 2009, s. 26) Otisk se

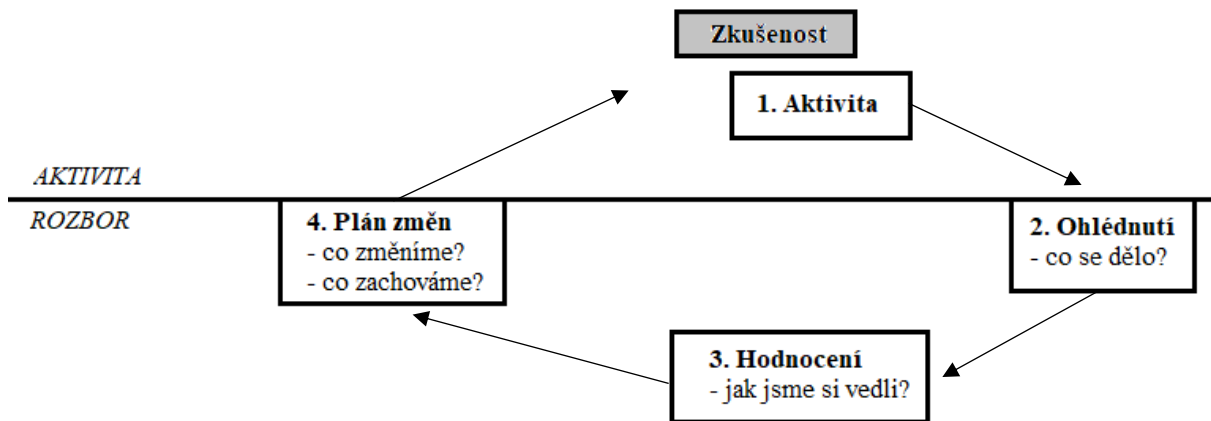
odvíjí od intenzity emočního působení dané prožité situace, tzn. v případě, kdy prožitá situace ovlivnila jedince nedostatečně nebo neovlivnila emočně vůbec, otisk nevznikne – nevznikne tedy žádná zkušenost.

Nyní se budeme věnovat pojmu zážitková pedagogika. Jirásek (2004, s.15) charakterizuje pojem zážitková pedagogika v časopise Gymnasium jako „*teoretické postižení a analýzu takových výchovných procesů, které pracují s navozováním, rozbořením a reflexí prožitkových událostí za účelem získání zkušeností přenositelných do dalšího života. Cíle takových výchovných procesů mohou být vytyčovány a dosahovány v různorodém prostředí (školním i mimoškolním, přírodním i kulturním), v rozmanitých sociálních skupinách (diferencovaných věkem, sociálním statusem, profesním postavením či dalšími demografickými faktory) a naplňovány nejrůznějšími prostředky (hrami všech typů, modelovými situacemi, tvořivostními a dramatickými dílnami, besedami a diskusemi, fyzicky i psychicky náročnými výzvoevými situacemi, sebepoznávacími i k týmové spolupráci směřujícími aktivitami).*“

Historické kořeny zážitkové pedagogiky v České republice sahají do dob Jana Amose Komenského. Jelikož Komenský kladl důraz na celostní rozvoj osobnosti, byl to právě on, kdo se tímto názorem zasloužil o vznik a rozvoj zážitkové pedagogiky. Prohlašoval, že největší důležitost nesou zkušenosti, kterých člověk nabyde pomocí vlastních smyslů. Ve svém díle s názvem Velká didaktika poukazuje na nezbytné propojení teorie s praxí, vyučovacích předmětů a zdůrazňuje důležitost podpory vzdělávání, které je motivováno vlastním zájmem žáka. (Franc, Zounková, Martin, 2007)

Koncept zážitkové pedagogiky se v České republice zaměřuje zejména na prožitek, zážitek a zkušenost. Ty jsou podníceny během cíleně připravovaných situací, kde se jako prostředek obvykle využívá různé formy a podoby hry. Je nezbytné, aby byl průběh celého procesu hodnocen a připraven tak, aby bylo dosaženo maximálního rozvojového potenciálu. Nesmíme také opomenout reflexi procesu. Cílem zážitkové pedagogiky je tedy rozvoj a růst osobnosti. (Hanuš, Chytilová, 2009)

Celý proces zážitkové pedagogiky, který jsme popsali výše, lze snadno zobrazit pomocí Kolbova cyklu učení (viz obrázek č. 2). Ten stručně popisuje jednotlivé fáze cyklu od motivační aktivity až po nabytí zkušenosti.

Obrázek č. 2: Kolbův cyklus učení, převzato z (KANTOR, 2008. s. 19)

II EMPIRICKÁ ČÁST

4 ÚVOD DO VÝZKUMU

Empirická část naváže na část teoretickou, ve které jsme získali bližší informace nejen o regionu Uherský Brod, životě a díle Jana Amose Komenského, ale také o historii a současnosti Muzea Jana Amose Komenského v Uherském Brodě. Dále jsme objasňovali ukotvení předmětu vlastivěda v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání, popsali organizační formy a metody, kde jsme se blíže věnovali vycházce a exkurzi.

Empirická část se věnuje výzkumu, který byl proveden pomocí dotazníkového šetření a rozhovoru. Pro dotazníkové šetření byli osloveni učitelé 1. stupně základní školy, rozhovor byl ochotně poskytnut produkčním, který dříve působil jako muzejní pedagog v Muzeu Jana Amose Komenského.

Výzkum zkoumá současnou situaci v oblasti spolupráce primární školy a Muzea Jana Amose Komenského v Uherském Brodě. Hlavním cílem je zjistit, zda základní školy v regionu spolupracují s tímto muzeem. Zabývá se také frekvencí návštěv učitelů 1. stupně základních škol a jejich žáků, komunikací mezi jednotlivými institucemi – muzeem a základní školou a zkoumá zájem učitelů o navázání nové spolupráce.

Výsledky výzkumného šetření jsou prezentovány v závěrečné kapitole empirické části s názvem Shrnutí výsledků výzkumu. Věříme, že výsledky budou přínosné pro realizaci budoucích spoluprací mezi školou a muzeem.

5 VÝZKUMY PODOBNÉHO TÉMATU

Zde jsou zmíněny některé z výzkumů, které mapují oblast muzejní pedagogiky, a to konkrétně spolupráci muzeí a škol.

Výzkum Šobáňové, který byl proveden v roce 2009 jako součást její disertační práce, se zabývá edukačním potenciálem muzea. Autorka se ve své práci zaměřuje na možnosti zlepšení spolupráce mezi školou a muzeem, zkoumá vztah budoucích učitelů výtvarné výchovy k muzeu umění. Ve svém výzkumu využila metodu dotazníku. Výzkum ukázal, že budoucí učitelé mají pozitivní vztah k muzeu i k muzejní edukaci. Zajímavé bylo zjištění, že pokud daná osoba navštívila muzeum v dětství se školou, navštěvuje ho pravidelně i v dospělosti. Šobáňová ve své práci vytvořila koncept přátelského muzea a navrhla několik doporučení pro spolupráci muzea a školy, které vytvořila na základě přání budoucích pedagogů.

Vavrdová se zabývala podobným výzkumem, zaměřeným na spolupráci 1. stupně základních škol a muzeí. Tento výzkum provedla v letech 2008-2010 a jeho výsledky byly zveřejněny v odborném časopise s názvem Muzeum: muzejní a vlastivědná práce. Ve svém výzkumu využívá metodu dotazníku. Vytvořila dva dotazníky – jeden dotazník rozeslala regionálním muzeím, zaměřeným na děti, druhý dotazník byl určen učitelům 1. stupně základních škol. Z jejího šetření vyplývá, že hlavním problémem je komunikace mezi danými institucemi – školou a muzeem. Tvrdí, že učitelé by ocenili, kdyby muzea častěji oslovovala školy s aktuální nabídkou programů. Naopak muzea vyjádřily přání, aby školy projevovaly více zájmu o spolupráci.

Další výzkum provedl Dostál v roce 2016 jako součást své diplomové práce. Výzkum se zabýval spoluprací Vlastivědného muzea v Olomouci a učitelů 1. stupně základních škol v blízkém okolí. Autor zvolil metodu dotazníku a rozhovoru. Dotazníky byly určeny učitelům 1. stupně základních škol, rozhovor byl uskutečněn s muzejním pedagogem působícím v daném muzeu. Výsledky výzkumu ukázaly, že učitelé 1. stupně základních škol navštěvují Vlastivědné Muzeum v Olomouci nejčastěji jedenkrát během školního roku. Dané muzeum rozesílá aktuální nabídku programů a expozic školám prostřednictvím elektronické pošty. Autor také zkoumal, jak si učitelé 1. stupně základní školy představují kvalitní doprovodný výukový program v muzeu.

Za zmínku také stojí výzkum Svatoňové, uskutečněný v roce 2007 jako součást její diplomové práce. Ta zkoumala, jak vnímají spolupráci mezi školou a muzeem učitelé 2. stupně základních škol a muzejní pracovníci.

Ze zahraničních výzkumů zabývajících se tématem spolupráce školy a muzea můžeme zmínit výzkumné šetření, které provedla Kira S. King roku 1998 ve Spojených Státech Amerických. Výzkum poukazuje na důležitost a efektivnost propojení formálního a neformálního vzdělávání, které nabízí spolupráce školy a muzea. Do výzkumu se zapojily čtyři školy, které se spojily s muzei, aby vytvořili inovaci, jež nazývají „muzejní škola“ neboli „the museum school“. Autor využívá kvalitativní metodologii a celkem bylo provedeno třicet dva rozhovorů se studenty. Z každé školy byla vybrána jedna třída – pozorovány byly tedy čtyři třídy po dobu asi pěti dnů. Autor z výzkumu zjistil, že vzdělávání v muzeu probíhá zejména formou projektové výuky. Muzejní školy dávají prostor k vytvoření komunit, jejichž společným zájmem je budování nových znalostí. Muzejní školy jsou novým přístupem k budování učebního prostředí.

6 STANOVENÍ CÍLŮ VÝZKUMU

Hlavním cílem výzkumného šetření je zjistit, zda základní školy v regionu spolupracují s Muzeem Jana Amose Komenského v Uherském Brodě.

Jako dílčí cíle jsme si stanovili:

- Zjistit, zda učitelé 1. stupně základní školy navštěvují se svými žáky dané muzeum
- Zjistit, jakým způsobem získávají základní školy informace o aktuálních expozicích
- Zjistit, z jakého důvodu základní školy nemají zájem muzeum navštěvovat, popřípadě co je potřeba učinit pro zlepšení a zvýšení zájmu o spolupráci
- Vytvořit nestandardizovaný dotazník
- Vytvořit strukturovaný rozhovor

7 STANOVENÍ PŘEDPOKLADŮ VÝZKUMU

Po prostudování odborné literatury byly stanoveny níže zmíněné předpoklady, z kterých výzkum vycházel:

Předpoklad 1: Předpokládáme, že alespoň 80 % učitelů 1. stupně základní školy se svými žáky Muzeum Jana Amose Komenského (dále jen JAK) v Uherském Brodě navštěvuje

Předpoklad 2: Předpokládáme, že učitelé 1. stupně základních škol navštěvují Muzeum JAK se svými žáky nejčastěji jedenkrát během školního roku

Předpoklad 3: Předpokládáme, že učitel, který má praxi více než 15 let, navštěvuje Muzeum JAK se svými žáky častěji než jedenkrát za školní rok

Předpoklad 4: Předpokládáme, že učitel 5. ročníku 1. stupně základní školy navštěvuje se svými žáky Muzeum JAK častěji než učitel 2. ročníku

Předpoklad 5: Předpokládáme, že základní školy, které spolupracují s Muzeem Jana Amose Komenského, jsou se spoluprací spokojeny

8 METODY VÝZKUMU

8.1 DOTAZNÍK

Pro tento výzkum byla využita metoda dotazníků, které byly zpracovány online. Dotazník je nestandardizovaný a skládá se z deseti položek (viz příloha č. 1). Dotazník je zaměřen na učitele 1. stupně základní školy. Jeho cílem je zjistit současnou situaci v oblasti spolupráce Muzea JAK v Uherském Brodě a základní školy, na které respondent (učitel 1. stupně ZŠ) působí. Dotazník byl rozeslán formou elektronické pošty základním školám v okolí Uherského Brodu.

Dle P. Gavory (2000, s. 99) je dotazník definován jako „*způsob písemného kladení otázek a získávání písemných odpovědí*“. Je důležité, aby položky v dotazníku byly předem pečlivě připraveny a seřazeny ve správném pořadí tak, aby jejich znění bylo respondentu jednoznačné. (Chráška, 1999)

8.2 ROZHOVOR

V naší práci byla využita metoda kvalitativního výzkumu – rozhovor neboli interview. Rozhovor pomohl rozšířit informace získané z dotazníků a zjistit poznatky zaměstnance Muzea Jana Amose Komenského v Uherském Brodě. Cílem bylo zjistit, zda Muzeum JAK dostatečně informuje základní školy o aktuálních expozicích, besedách, výstavách. Dále byl zkoumán pohled zaměstnance muzea na aktuální vzájemnou spolupráci mezi základními školami daného regionu a muzeem.

Jedná se o metodu sběru dat, která se zakládá na verbální komunikaci výzkumného pracovníka a respondenta. Konkrétně se jedná o strukturovaný rozhovor, jehož typickým znakem je připravenost otázek. (Chráška, 1999)

Rozhovor jsme uskutečnili s muzejním pedagogem v Muzeu Jana Amose Komenského v Uherském Brodě. Odpovědi rozhovoru jsme následně porovnali s výsledky dotazníkového šetření.

9 VÝZKUMNÝ VZOREK

9.1 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

K vyplnění dotazníků jsme požádali učitele 1. stupně základních škol v okolí Uherského Brodu. Celkem jsme oslovili 23 základních škol, což činilo zhruba 162 učitelů působících na 1. stupni základních škol. Všem učitelům jsme rozeslali dotazníky pomocí elektronické pošty. Osobní kontakt nebyl možný, jelikož jsme dotazníky rozesílali v době pandemie, kdy žáci ani učitelé nenavštěvovali základní školy.

zpět se nám vrátilo pouze 35 dotazníků, které jsme zpracovali. Návratnost činila necelých 57 %. V době, kdy byly dotazníky rozeslány, probíhala výuka na základních školách online formou. V této době byla elektronická pošta učitelů zaplněna velkým počtem e-mailů ze strany žáků, rodičů a podobně. Proto lze předpokládat, že si učitelé nenašli čas na vyplnění dotazníku, popřípadě nechtěli věnovat pozornost tomuto e-mailu.

9.2 ROZHOVOR

Rozhovor nám poskytl bývalý muzejní pedagog, který dnes plní funkci produkčního v Muzeu Jana Amose Komenského. Jedním z jeho úkolů bylo navazování spolupráce se školami. Poskytnuté informace byly velmi cenné a doplnily naše výzkumné šetření.

10 INTERPRETACE VÝSLEDKŮ VÝZKUMU

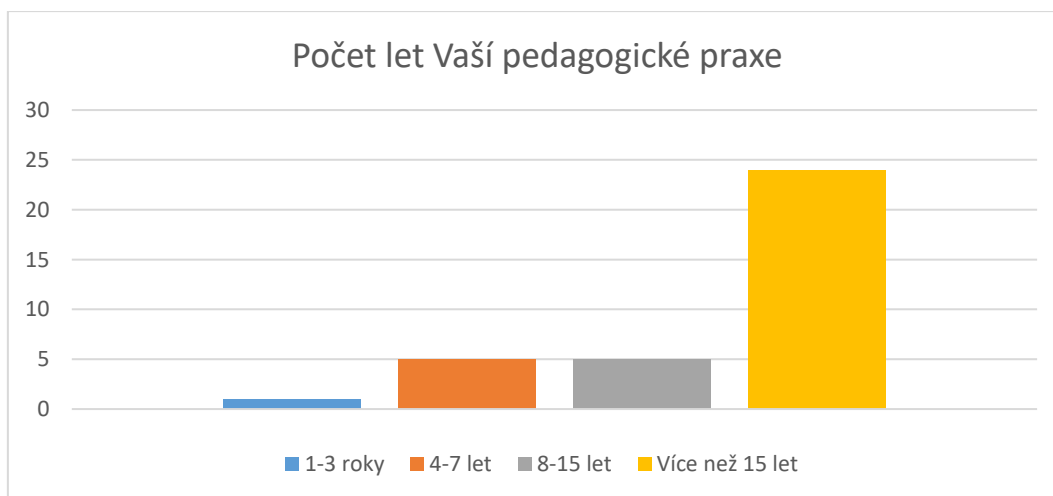
V této kapitole představíme výsledky dotazníkového šetření a rozhovoru.

10.1 VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

Položka č. 1: Počet let Vaší pedagogické praxe

Možnosti	N	%
1-3 roky	1	2,9 %
4-7 let	5	14,3 %
8-15 let	5	14,3 %
Více než 15 let	24	68,6 %
Celkem	35	100 %

Tabulka č. 1

Graf č. 1

Položku zodpovědělo 35 respondentů. Z výše zmíněné tabulky vyčteme, že 24 z nich (68,6 %) vykonává pedagogickou praxi více než 15 let. Pouze 1 respondent uvedl délku praxe 1-3 roky. 5 respondentů (14,3 %) uvedlo délku své praxe 4-7 let. Stejný počet respondentů (14,3 %) působí ve školství 8-15 let.

Položka č. 2: Který ročník na 1. stupni základní školy učíte?

Možnosti	N	%
1. ročník	7	20 %
2. ročník	7	20 %
3. ročník	6	17,1 %
4. ročník	6	17,1 %
5. ročník	9	25,7 %
Celkem	35	100 %

Tabulka č. 2

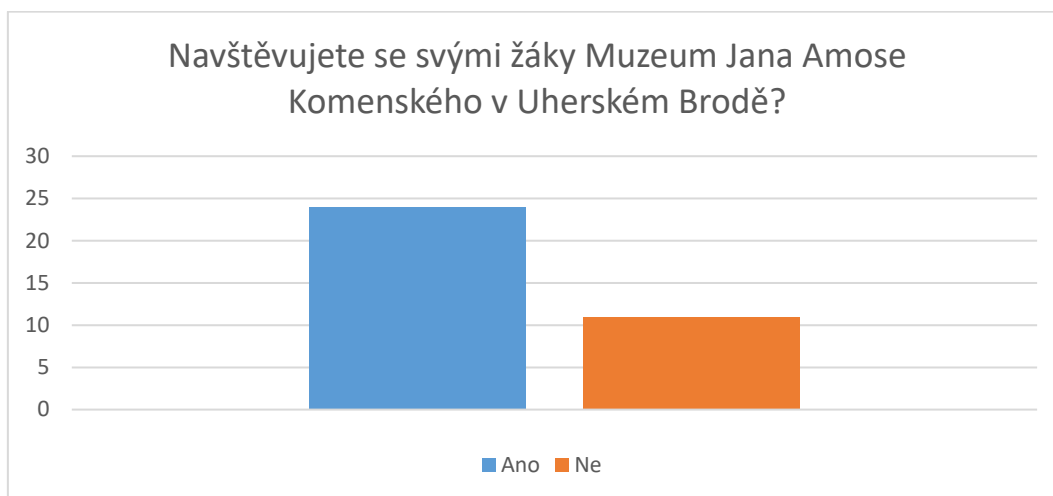
Graf č. 2

Na dotazník odpovídali zejména učitelé 5. ročníků (25,7 %). 7 respondentů (20 %) vyučuje v 1. ročníku, stejný počet učitelů (20 %) působí v 2. ročníku. Na dotazník odpovídali i učitelé 3. ročníku, kterých bylo celkem 6 (17,1 %), stejně jako učitelů působících v 4. ročníku (17,1 %).

Položka č. 3: Navštívujete se svými žáky Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě?

Možnosti	N	%
Ano	24	68,6 %
Ne	11	31,4 %
Celkem	35	100 %

Tabulka č. 3

Graf č. 3

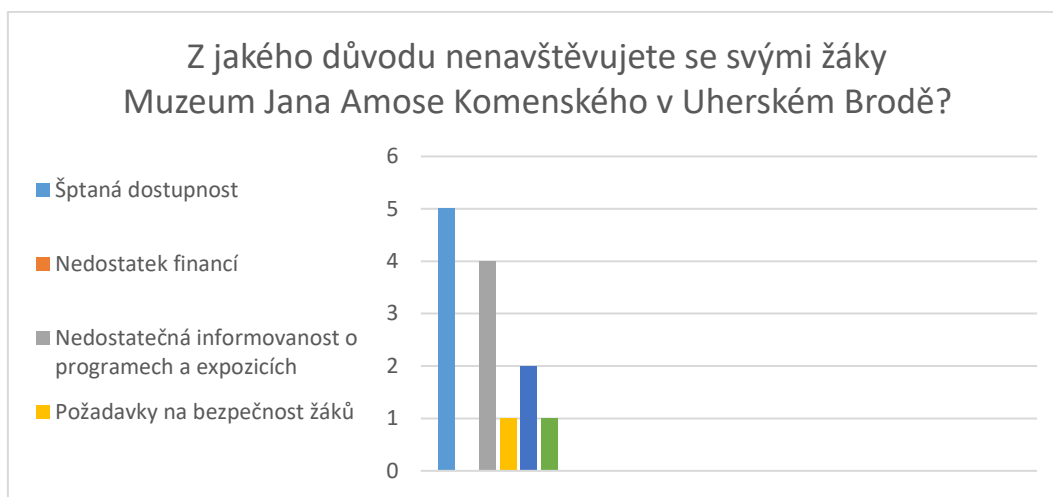
Na otázku odpovědělo celkem 35 respondentů. Z tabulky lze vyčíst, že 68,6 % dotazovaných zvolilo možnost „ano“ a 31,4 % uvedlo, že se svými žáky Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě nenavštěvují.

Položka č. 4: Z jakého důvodu nenavštívujete se svými žáky Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě?

Možnosti	N	%
Špatná dostupnost	5	38,5 %
Nedostatek financí	0	0 %
Nedostatečná informovanost o programech a expozicích	4	30,8 %

Požadavky na bezpečnost žáků	1	7,7 %
Navštěvujeme jiná muzea v bližším okolí základní školy	2	15,4 %
Plánujeme muzeum brzy navštívit	1	7,7 %
Celkem	13	100 %

Tabulka č. 4

Graf č. 4

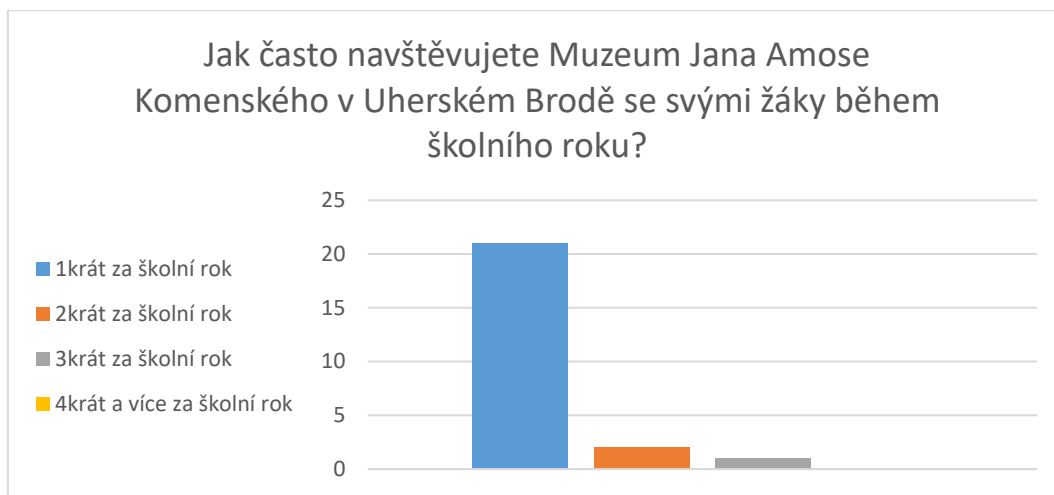
Z tabulky můžeme vyčíst, že nejčastějším důvodem, proč respondenti nenavštěvují se svými žáky Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě, je špatná dostupnost. Tuto možnost uvedlo 5 respondentů (38,5 %). Pro 4 respondenty (30,8 %) byla důvodem nedostatečná informovanost o programech a expozicích.

Položka č. 5: Jak často navštěvujete Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě se svými žáky během školního roku?

Možnosti	N	%
1krát za školní rok	21	87,5 %
2krát za školní rok	2	8,3 %
3krát za školní rok	1	4,2 %

4krát a více za školní rok	0	0 %
Celkem	24	100 %

Tabulka č. 5

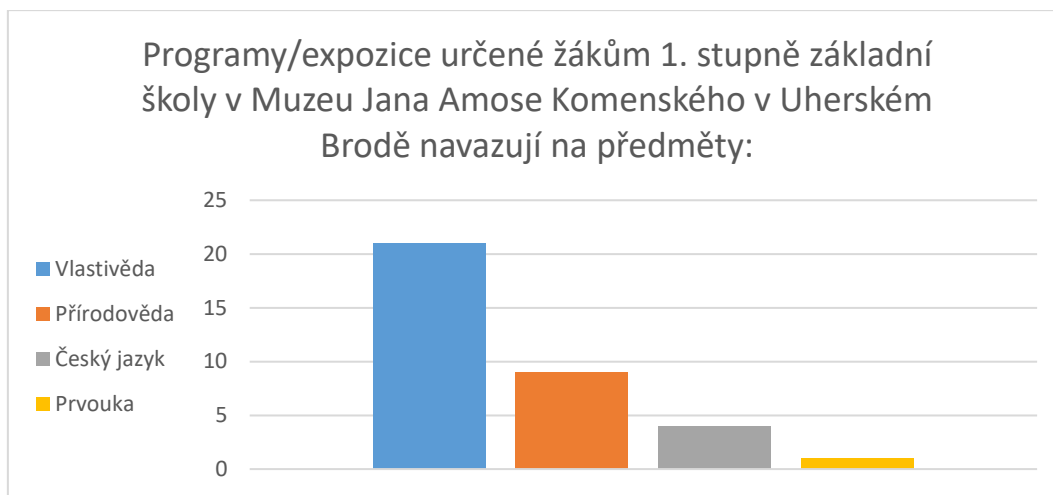
Graf č. 5

Jako nejčastější odpověď učitelé zvolili možnost 1krát za školní rok. Takto odpovědělo celkem 21 učitelů (87,5 %) z 35. Druhá nejčastější odpověď byla 2krát za školní rok. Takto odpověděli 2 respondenti (8,3 %). Pouze 1 respondent (4,2 %) zvolil možnost 3krát za školní rok.

Položka č. 6: Programy/expozice určené žákům 1. stupně základní školy v Muzeu Jana Amose Komenského v Uherském Brodě navazují na předměty

Možnosti	N	%
Vlastivěda	21	60 %
Přírodověda	9	25,7 %
Český jazyk	4	11,4 %
Prvouka	1	2,9 %
Celkem	35	100 %

Tabulka č. 6

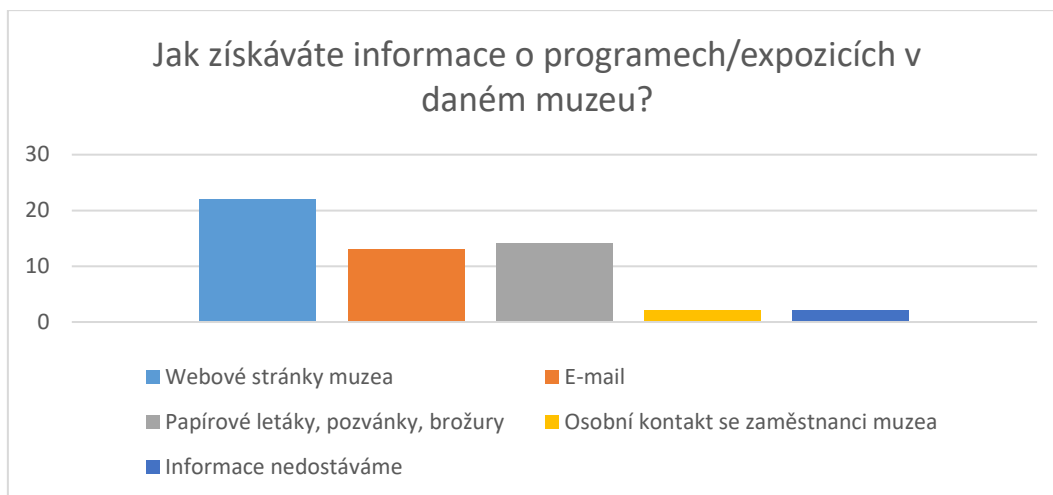
Graf č. 6

Na tuto položku odpovídalo 24 učitelů, kteří se svými žáky muzeem navštěvují. Měli zde možnost volit více odpovědí. 21 respondentů (60 %) odpovědělo, že programy určené žákům 1. stupně základní školy v Muzeu Jana Amose Komenského v Uherském Brodě navazují na předmět vlastivěda. Dalších 9 respondentů (25,7 %) uvedlo, že programy navazují na předmět přírodověda. 4 respondenti (11,4 %) zmínili předmět český jazyk a zbývajících 1 respondent (2,9 %) předmět prvouka.

Položka č. 7: Jak získáváte informace o programech/expozicích v daném muzeu?

Možnosti	N	%
Webové stránky muzea	22	41,5 %
E-mail	13	24,5 %
Papírové letáky, pozvánky, brožury	14	26,4 %
Osobní kontakt se zaměstnanci muzea	2	3,8 %
Informace nedostáváme	2	3,8 %
Celkem	53	100 %

Tabulka č. 7

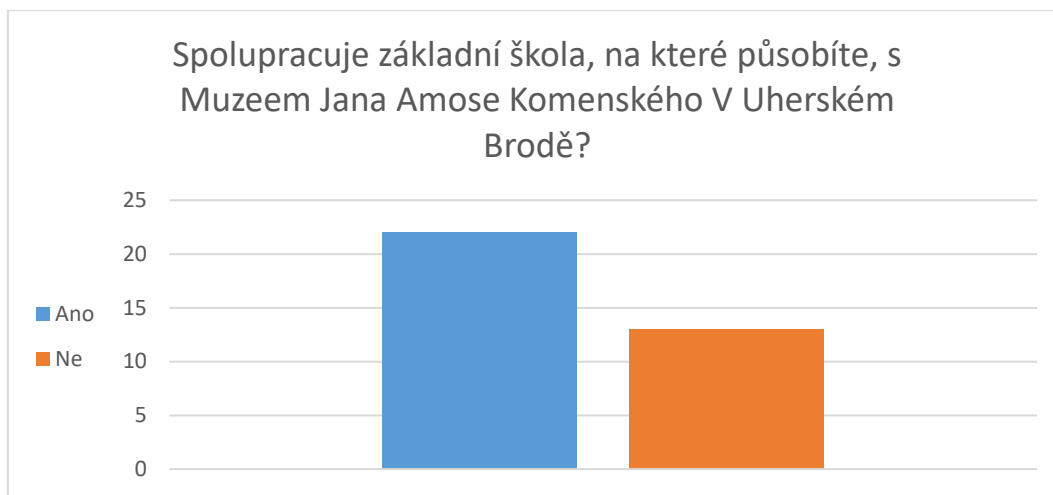
Graf č. 7

Získali jsme 53 odpovědí od 35 respondentů. U položky č. 7 byla možnost zvolit více odpovědí. Z tabulky vyčteme, že většina učitelů (41,5 %) získává informace o programech muzea na jejich webových stránkách. 2 respondenti uvedli, že informace získávají osobním kontaktem se zaměstnanci muzea a 2 respondenti uvedli, že o nabídce programů informování nejsou.

Položka č. 8: Spolupracuje základní škola, na které působíte, s Muzeem Jana Amose Komenského v Uherském Brodě?

Možnosti	N	%
Ano	22	62,9 %
Ne	13	37,1 %
Celkem	35	100 %

Tabulka č. 8

Graf č. 8

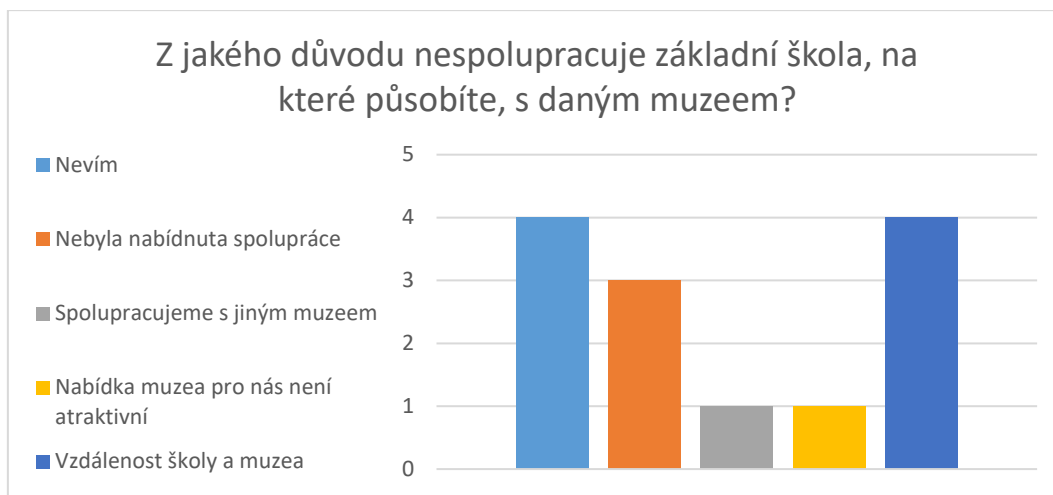
Položku zodpovědělo 35 respondentů. 22 z nich (62,9 %) spolupracuje s Muzeem Jana Amose Komenského v Uherském Brodě. Zbýlých 13 (37,1 %) s muzeem nespolupracuje.

Položka č. 9: Z jakého důvodu nespolupracuje základní škola, na které působíte, s daným muzeem?

Jednalo se o položku otevřenou. Respondenti napsali svými slovy důvod, z jakého důvodu neprobíhá spolupráce mezi základní školou, na které působí a Muzeem Jana Amose Komenského v Uherském Brodě. Odpovědi se velmi často opakovaly, proto jsme je shrnuli do jednotlivých kategorií.

Odpovědi učitelů zařazené do kategorií	N	%
Nevím	4	30,8 %
Nebyla nabídnuta spolupráce	3	23,1 %
Spolupracujeme s jiným muzeem	1	7,7 %
Nabídka muzea pro nás není atraktivní	1	7,7 %
Vzdálenost školy a muzea	4	30,8 %
Celkem	13	100 %

Tabulka č. 9

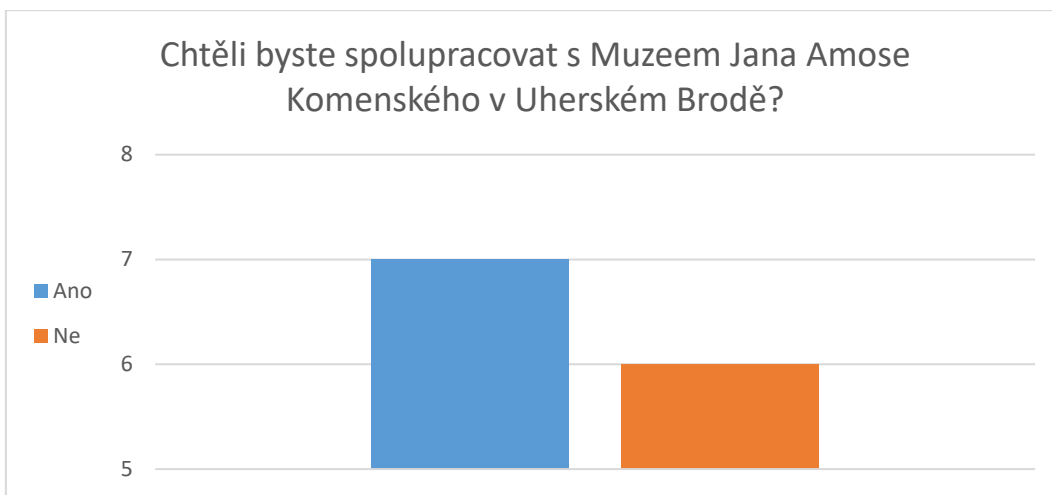
Graf č. 9

Na položku odpovídalo 13 respondentů, kteří s muzeem nespolupracují. Pro 4 respondenty (30,8 %) je hlavním důvodem, proč s muzeem nespolupracují, vzdálenost základní školy a daného muzea. Stejný počet respondentů (30,8 %) uvedl, že neví, proč spolupráce neprobíhá. 3 respondenti (23,1 %) se vyjádřili, že jim spolupráce nebyla nabídnuta. Pro 1 respondenta (7,7 %) není nabídka daného muzea atraktivní. Poslední dotazovaný uvedl, že základní škola, na které působí, nespolupracuje z důvodu spolupráce s jiným muzeem.

Položka č. 10: Chtěli byste spolupracovat s Muzeem Jana Amose Komenského v Uherském Brodě?

Možnosti	N	%
Ano	7	53,8 %
Ne	6	46,2 %
Celkem	13	100 %

Tabulka č. 10

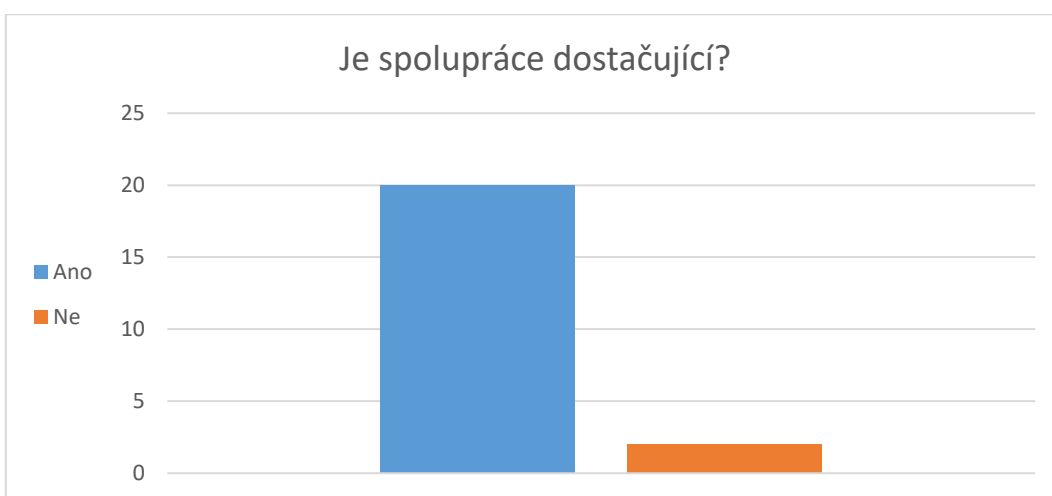
Graf č. 10

Na otázku, zda by měli respondenti zájem spolupracovat s Muzeem Jana Amose Komenského, odpovědělo 7 učitelů (53,8 %) ano. Zbýlých 6 (46,2 %) o spolupráci nemá zájem.

Položka č. 11: Je spolupráce dostačující?

Možnosti	N	%
Ano	20	90,9 %
Ne	2	9,1 %
Celkem	22	100 %

Tabulka č. 11

Graf č. 11

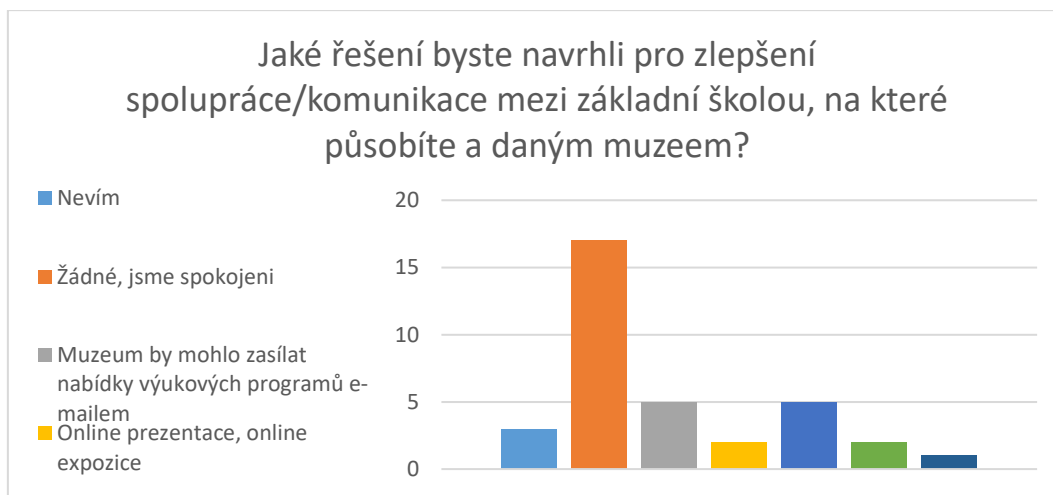
Na tuto položku odpovídalo 22 respondentů, kteří s muzeem spolupracují. Většina z nich (90,9 %) uvedla, že je spolupráce dostačující. Zbývající 2 respondenti (9,1 %) se spoluprací nejsou spokojeni, tvrdí, že není dostačující.

Položka č. 12: Jaké řešení byste navrhli pro zlepšení spolupráce/komunikace mezi základní školou, na které působíte a daným muzeem?

Zde se jednalo o položku otevřenou, kdy respondent vlastními slovy navrhl řešení pro zlepšení spolupráce mezi základní školou a muzeem. Odpovědi byly systematicky rozřazeny do tabulky. Na otázku odpověděli všichni respondenti, celkem 35 učitelů.

Odpovědi učitelů zařazené do kategorií	N	%
Nevím	3	8,6 %
Žádné, jsme spokojeni	17	48,6 %
Muzeum by mohlo zasílat nabídky výukových programů e-mailem	5	14,3 %
Online prezentace, online expozice	2	5,7 %
Pravidelné zasílání novinek	5	14,3 %
Více výukových programů určené žákům prvního stupně základní školy	2	5,7 %
Telefonická domluva	1	2,9 %
Celkem	35	100 %

Tabulka č. 12

Graf č. 12

Většina respondentů (48,6 %) byla se spoluprací spokojena, nic by na spolupráci neměnila. 5 respondentů (14,3 %) odpovědělo, že by ocenili pravidelné zasílání nabídek programů. Stejný počet respondentů (14,3 %) navrhl komunikaci pomocí elektronické pošty. 2 respondenti (5,7 %) by ocenili více výukových programů určené žákům prvního stupně základní školy. Jelikož je v dnes muzeum zavřeno díky epidemické situaci, 2 respondenti (5,7 %) uvedli návrh online prezentace, online expozice. 1 respondent (2,9 %) zmínil, že by ocenil domluvu po telefonu.

Dále jsme uskutečnili rozhovor s muzejním pedagogem působícím v Muzeu Jana Amose Komenského. Tímto rozhovorem bychom chtěli navázat na dotazníkové šetření. Muzejní pedagog reagoval na položky z našeho dotazníku a vyjádřil stanovisko ke spolupráci muzea a školy z pohledu zaměstnance muzea.

10.2 ROZHOVOR V MUZEU JANA AMOSE KOMENSKÉHO

Následující rozhovor jsme provedli s Robertem Provodovským, který v Muzeu Jana Amose Komenského působí již 4,5 roku. Naším cílem bylo zjistit, jak vnímá spolupráci muzea a základních škol v blízkém okolí Uherském Brodu.

Položka č. 1: Jak dlouho působíte v Muzeu Jana Amose Komenského a jaká je náplň Vaší práce?

„V muzeu působím již čtyři a půl roku. Od ledna roku 2021 mám nově funkci produkčního. Spolupracuji s rádií, novinami, médii, starám se o reklamu. V předchozích letech

jsem v muzeu působil jako muzejní pedagog. Jedním z úkolů mé práce bylo vytváření programů pro základní školy.“

Položka č. 2: Jak vnímáte spolupráci muzea se základními školami v regionu?

„Spolupráci vnímám velmi dobře. V době, kdy jsem v muzeu začal pracovat, nebyl kontakt se základními školami na takové úrovni, jako je dnes. Základní školy nenavštěvovaly naše muzeum tak často. Mým úkolem tedy bylo navštívit okolní školy a seznamovat je s nabídkou našich programů. Dnes jsem se spoluprací základních škol a Muzea Jana Amose Komenského velmi spokojen.“

Položka č. 3: Pokud školy nemají zájem o spolupráci s muzeem, z jakého důvodu, dle Vašeho názoru, to může být?

„Školy mají velký zájem o spolupráci. Návštěvu muzea většinou provází s vlastní výukou. Například pokud učí o Komenském, máme zde uzpůsobenou třídu za doby Komenského. Ještě se mi nestalo, že by základní škola spolupráci odmítla.“

Položka č. 4: Jste spokojen s nabídkou programů pro základní školy v Muzeu Jana Amose Komenského v Uherském Brodě? Kolik programů momentálně nabízíte a jak často se mění?

„V současné době jsou všechny programy pozastaveny kvůli korona-virové situaci, muzeum je zavřeno. Máme osm stálých programů, které nabízíme celoročně. Tyto programy navazují na výuku na základní škole. Jedná se například o program Orbis Pictus, který zde máme už patnáct let. Vytváříme i doprovodné programy k výstavám, které zde bývají dvakrát až třikrát do roka. Nyní pracujeme na nových programech.“

Položka č. 5: Přizpůsobujete doprovodný program dané věkové kategorii žáků?

„Programy vždy uzpůsobujeme dané věkové kategorii žáků a jejich vnímání.“

Položka č. 6: Jakým způsobem informujete školy o nabídce programů, expozic, výstav?

„Vytvořil jsem katalog programů. Programy jsou zde podrobně popsány a doplněny fotografiemi. Katalogy jsem rozvázel po školách v regionu, aby si je učitelé pročetli. Dále jsem informoval o aktuální nabídce programů e-mailem.“

Položka č. 7: Nabízíte základním školám výukové materiály ve formě pracovních listů, výukových videí a podobně?

„Téměř vždy ke každému programu nabízíme pracovní list. Programem žáky provádí muzejní pedagog. Žáci si průběžně vyplňují tento pracovní list během návštěvy muzea nebo v závěru programu. Měli jsme jednu spolupráci se střední školou v regionu, pro ni jsme vytvořili speciální program i s pracovním listem. V této stránce vycházíme školám vstříc.“

Položka č. 8: Co navrhuje pro zlepšení spolupráce školy a muzea? Lze něco zlepšit?

„Myslím, že vše nyní probíhá na skvělé úrovni. Obě instituce si vycházíme vstříc. Nic bych neměnil.“

11 SHRNU TÍ VÝSLEDKŮ VÝZKUMU

V následující kapitole shrneme výsledky výzkumu.

11.1 SHRNU TÍ VÝSLEDKŮ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

Položka č. 1: Počet let Vaší pedagogické praxe

Položka č. 1 mapuje počet let pedagogické praxe respondentů. Tato informace potvrzuje předpoklad č. 3., který poukazuje na to, že 68,6 % respondentů působí ve školství déle než 15 let.

Položka č. 2: Který ročník na 1. stupni základní školy učíte?

Položka č. 2 zkoumala, který ročník na 1. stupni základní školy daný respondent vyučuje. Nejčastěji na dotazník odpovídali učitelé 5. ročníku. Jednalo se o 25,7 % respondentů. Stejně početné zastoupení respondentů tvořili učitelé 1., 2. a 3. ročníku. V každé kategorii se jednalo o 7 respondentů. Nejméně početnou skupinu tvořili učitelé 3. ročníku, těch bylo celkem 6. Důvodem této otázky bylo zjištění, zda učitelé 5. ročníku navštěvují Muzeum Jana Amose Komenského častěji než učitelé 2. ročníku. Pomocí výsledků lze potvrdit předpoklad č. 4.

Položka č. 3: Navštěvujete se svými žáky Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě?

Cílem položky č. 3 bylo zjistit, zda učitelé v okolí Uherského Brodu dané muzeum se svými žáky navštěvují. Respondenti měli na výběr ze dvou možností, ano či ne. Jednalo se tedy o otázku uzavřenou. Díky této položce lze ověřit předpoklad č. 1. Výsledkem jsme byli zklamáni. Čekali jsme vyšší zastoupení souhlasné odpovědi. I přesto, že 24 respondentů muzeum navštěvuje, tvořilo toto číslo pouze 68,6 % ze všech dotazovaných respondentů. Předmětem dotazníku bylo rovněž to, z jakého důvodu zbývajících 11 respondentů muzeum nenavštěvuje.

Položka č. 4: Z jakého důvodu nenavštěvujete se svými žáky Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě?

Předmětem této otázky byl důvod, proč učitelé nenavštěvují se svými žáky dané muzeum. Dotazník byl rozeslán učitelům prvního stupně v okolí Uherského Brodu do vzdálenosti 25 kilometrů. 5 respondentů odpovědělo, že muzeum nenavštěvují kvůli špatné

dostupnosti. Tahle odpověď nám přišla velmi zajímavá. Uherský Brod je dobře dostupný autobusem, pro vzdálenější města dobře dostupný vlakem.

Z rozhovoru jsme získali podrobnosti o tom, jak muzeum informuje školy o aktuální nabídce programů. Bylo nám sděleno, že mezi úkoly muzejního pedagoga patří návštěva škol, při které učitelé dostávají katalogy s nabídkou programů, které jsou zde podrobně popsány. Dále muzejní pedagog zasílá informace o programech prostřednictvím elektronické pošty. 4 respondenti potvrdili, že je zde prostor pro zlepšení komunikace mezi danými institucemi – školou a muzeem. Právě kvůli nedostatečné informovanosti o nabídce programů a expozic nenavštěvuje Muzeum Jana Amose Komenského 30,8 % respondentů.

Jak jsme již zmínili, dotazník jsme rozeslali učitelům 1. stupně základních škol vzdálených 25 kilometrů od Uherského Brodu, kde se muzeum nachází. 2 respondenti uvedli, že Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě nenavštěvují právě z toho důvodu, že navštěvují jiná muzea v bližším okolí základní školy. Usuzujeme tedy, že takhle odpovídali učitelé, kteří působí na základních školách vzdálených 25 kilometrů od Uherského Brodu.

Jelikož se jednalo o položku polouzavřenou, respondenti měli možnost doplnit odpověď dle svého uvážení. Zajímavý byl jeden komentář, který zmiňoval bezpečnost žáků. Respondent uvedl, že muzeum nenavštěvuje z důvodu nutnosti nahlásit s velkým časovým předstihem vedení školy jakoukoliv větší skupinu cestující autobusem, což dříve na základní škole, na které působí, nebylo nutné.

Příjemné bylo zjištění, že 1 respondent plánuje Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě brzy navštívit.

Položka č. 5: Jak často navštěvujete Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě se svými žáky během školního roku?

Důležité bylo zjistit, jak často učitelé navštěvují Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě se svými žáky během školního roku. Respondentům jsme dali na výběr z následujících možností: 1krát za školní rok, 2krát za školní rok, 3krát za školní rok, 4krát a více za školní rok. Očekávali jsme, že respondenti budou nejčastěji volit první možnost, a to návštěvu muzea jedenkrát během školního roku. Naše očekávání se naplnilo. Z výsledků můžeme vyčíst, že 87,5 % z 24 respondentů, tzn. 21 učitelů, muzeum navštěvuje jedenkrát během školního roku. Dle našeho názoru je tato možnost nejvíce zastoupena právě proto,

že učitelé stále nevnímají návštěvu muzea jako formu alternativního vzdělávání, nýbrž pouze jako zpestření každodenní výuky. 2 učitelé odpověděli, že navštěvují muzeum dvakrát během školního roku. Pouze jeden učitel zvolil možnost návštěvy 3krát za školní rok. Muzeum Jana Amose Komenského poskytuje nejen vzdělávací programy, expozice a výstavy, ale několikrát do roka pořádá akce pro školy, kde žáci mohou nabít bližší znalosti o svém regionu. Jedná se například o ukázkou malování kraslic v období Velikonoc. Je tedy možné, že tento respondent navštěvuje se svými žáky i akce tohoto typu z důvodu častější návštěvy muzea, na rozdíl od ostatních respondentů.

Položka č. 6: Programy/expozice určené žákům 1. stupně základní školy v Muzeu Jana Amose Komenského v Uherském Brodě navazují na předměty

Výzkum ukázal, že programy a expozice v Muzeu Jana Amose Komenského v Uherském Brodě, které jsou určeny žákům 1. stupně základních škol navazují zejména na přírodovědné předměty. Nejčastěji se učitelé vyjadřovali, že programy v daném muzeu navazují na předmět vlastivěda a přírodověda. Tyto předměty se přímo nabízí k návštěvě muzea, minimálně jako osvěžení každodenní výuky. Programů zaměřených na učivo výše zmíněných předmětů najdeme v Muzeu Jana Amose Komenského v Uherském Brodě velké množství.

Položka č. 7: Jak získáváte informace o programech/expozicích v daném muzeu?

Aby spolupráce probíhala na skvělé úrovni, je potřeba, aby školy byly informovány o aktuální nabídce programů, výstav a expozic v muzeu. Z odpovědí na danou položku lze vyčíst, že učitelé nejčastěji získávají informace na webových stránkách muzea. Tuto odpověď zvolilo 22 učitelů, což tvoří 62,9 %. 13 učitelů získává informace pomocí elektronické pošty. Tuto odpověď lze odůvodnit tím, že muzeum zasílá školám aktuální nabídku programů prostřednictvím e-mailu. Jedná se o školy, které muzeu poskytly svou e-mailovou adresu a přejí si být touto formou kontaktovány o aktuální nabídce. I když se jedná o dnes běžnou, častější a rychlejší formu komunikace, 14 učitelů získává informace prostřednictvím pozvánek, nabídek programů v papírové podobě. 2 učitelé získávají informace osobním kontaktem se zaměstnanci muzea. Nejvíce nás překvapila odpověď zbývajících 2 učitelů, kteří se vyjádřili, že informace nedostávají.

Položka č. 8: Spolupracuje základní škola, na které působíte, s Muzeem Jana Amose Komenského v Uherském Brodě?

U této položky nás zajímalo, kolik základních škol z dotazovaných spolupracuje s daným muzeem. Očekávali jsme, že se bude jednat o stejný výsledek jako u položky č. 3, to by znamenalo, že všechny základní školy, které odpověděli na položku č. 3 kladně, spolupracují s muzeem. Z výzkumu již víme, že 24 učitelů z celkových 35, kteří na náš dotazník zodpovídali, Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě navštěvují. 22 ze zmíněných 24 s muzeem spolupracuje. Zbývajících 13 učitelů se vyjádřilo negativně. Rozhodli jsme se zjistit, z jakého důvodu na těchto základních školách spolupráce s muzeem neprobíhá.

Položka č. 9: Z jakého důvodu nespolupracuje základní škola, na které působíte, s daným muzeem?

Položka č. 9 poukázala na hlavní důvody, díky nimž se základní školy rozhodli spolupráci s muzeem nenavázat. Z komentářů učitelů vyplývá, že rozhodující faktor je vzdálenost základní školy a muzea. Usuzujeme tedy, že pro učitele je příjemnější a jednodušší spolupracovat s muzei, které se vyskytují v menší vzdálenosti od základní školy, na které působí. Menší vzdálenost muzea a školy jim umožní snazší organizaci a plánování návštěvy muzea, jednodušší volbu dopravy apod.

V odpovědích respondenti uváděli další důvody. Nacházel se zde jeden komentář, který zmiňoval, že důvodem, proč neexistuje spolupráce dané školy s Muzeem Jana Amose Komenského v Uherském Brodě je probíhající spolupráce s jiným muzeem. 1 respondent také zmínil, že se mu nabídka muzea nejeví jako atraktivní. 4 respondenti nevěděli, z jakého důvodu není spolupráce navázána. 3 respondenti konstatovali, že jim doposud nebyla spolupráce nabídnuta. Pokud by byla spolupráce ze strany muzea navrhnutá, existuje zde možnost, že by spolupráci daní respondenti přijali.

Položka č. 10: Chtěli byste spolupracovat s Muzeem Jana Amose Komenského v Uherském Brodě?

Položka č. 10 byla cílena na učitele, kteří doposud nenavázali spolupráci s muzeem. Zkoumali jsme, zda jeví o spolupráci zájem. Odpovědi byli velmi vyrovnané a lišili se pouze jedním hlasem. 7 učitelů by mělo zájem navázat spolupráci mezi základní školou, na které působí a daným muzeem. Zbývajících 6 učitelů o spolupráci zájem nejeví. Hlavní důvody, proč daní respondenti nemají zájem o spolupráci, jsou uvedeny v předchozí položce.

Položka č. 11: Je spolupráce dostačující?

Dotazníkové šetření ukázalo, že 90,9 % učitelů působících na základních školách, které mají sjednanou spolupráci s Muzeem Jana Amose Komenského v Uherském Brodě, je se spoluprací spokojeno a spolupráce je pro ně dostačující. Tento výsledek je pro nás velmi příjemným zjištěním.

Položka č. 12: Jaké řešení byste navrhli pro zlepšení spolupráce/komunikace mezi základní školou, na které působíte a daným muzeem?

Jednalo se o položku otevřenou. Respondenti měli možnost vyjádřit vlastními slovy návrh pro zlepšení komunikace mezi základní školou a muzeem. Položku č. 12 zodpovídali všichni dotazovaní, tzn. i ti, kteří nyní s Muzeem Jana Amose Komenského nespolupracují. Velmi příjemné bylo zjištění, že většina učitelů je se spoluprací spokojena a nic by na ní neměnila. Takto odpovědělo 48,6 % dotazovaných. V odpovědích se projevoval vděk a chvála, respondenti zde často uváděli, že komunikace funguje na výborné úrovni. 14,3 % respondentů projevilo zájem o pravidelné zasílání novinek. Tvrdí, že nejsou dostatečně informováni ze strany muzea. K nedostatečné informovanosti se vyjádřilo i dalších 10 respondentů – 5 z nich vyjádřilo přání, aby jim byla nabídka programů zasílána pomocí elektronické pošty, zbylých 5 zmínilo, že by bylo vhodné zasílat školám aktuální nabídku programů častěji.

Jelikož je v současné době Muzeum Jana Amose Komenského zavřeno z důvodu epidemiologické situace, 2 respondenti přišli s návrhem online prezentací a expozic. Žáci by díky tomu získali přístup k programům a výstavám z pohodlí domova. Během rozhovoru s bývalým muzejním pedagogem působícím v Muzeu Jana Amose Komenského v Uherském Brodě jsme získali informace o tom, jak důležitá je práce muzejního pedagoga s žáky při návštěvě muzea. Muzejní pedagog uzpůsobuje jednotlivé programy věku a vnímání žáků. Programy mnohdy doplňuje pracovními listy a názornými ukázkami, jako je například psaní brkem na ručně vyráběný papír. Bohužel tyto doplňující aktivity, ze kterých si žáci odnesou zážitek a možnost si něco nového vyzkoušet, „osahat“ nelze přenést do online prostředí.

Objevil se zde i jeden komentář, který navrhoval rozšíření nabídky výukových programů pro žáky prvního stupně základní školy.

11.2 SHRNUTÍ ROZHOVORU

Rozhovor odkryl další zajímavé informace z oblasti spolupráce školy a muzea z pohledu bývalého muzejního pedagoga působícího v Muzeu Jana Amose Komenského. Z rozhovoru jsme se dozvěděli, jaký způsob komunikace volí muzeum při oslovování škol. Dále jsme získali informace o tom, jak pracuje muzejní pedagog s žáky při návštěvě muzea. Zjistili jsme, kolik programů dané muzeum nabízí a zda doprovodný program uzpůsobuje dané věkové kategorii žáků. Lze prohlásit, že výsledky dotazníkového šetření se shodují s pořizovaným rozhovorem.

12 ZHODNOCENÍ STANOVENÝCH PŘEDPOKLADŮ

Předpoklad 1: Předpokládáme, že alespoň 80 % učitelů 1. stupně základní školy se svými žáky Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě navštěvuje

První předpoklad se nepotvrdil. Z výsledků našeho dotazníkového šetření můžeme vyčíslit, že pouze 68,6 % učitelů 1. stupně základních škol navštěvuje se svými žáky Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě.

Předpoklad 2: Předpokládáme, že učitelé 1. stupně základních škol navštěvují Muzeum JAK se svými žáky nejčastěji jedenkrát během školního roku

Předpoklad č. 2 byl potvrzen, jelikož 87,5 % učitelů se v našem dotazníkovém šetření vyjádřilo, že muzeum navštěvuje nejčastěji jedenkrát během školního roku.

Předpoklad 3: Předpokládáme, že učitel, který má praxi více než 15 let navštěvuje Muzeum JAK se svými žáky častěji než jedenkrát za školní rok

Abychom mohli přehledně zjistit, zda je možné předpoklad č. 3 potvrdit, vytvořili jsme níže zmíněnou tabulku. Respondenti v dotazníkovém šetření zodpovídali položku č. 5, z které jsme chtěli získat informace o frekvenci návštěv muzea. Do tabulky jsme zanesli odpovědi učitelů, kteří působí ve školství déle než 15 let. Výzkum ukázal, že učitelé, kteří působí ve školství déle než 15 let, navštěvují muzeum se svými žáky nejčastěji jedenkrát během školního roku. Jelikož se takhle vyjádřilo 58,3 % učitelů, náš předpoklad se nepotvrdil.

Odpovědi učitelů s delší praxí než 15 let	N	%
Muzeum s žáky navštěvují jedenkrát během školního roku	14	58,3 %
Muzeum s žáky navštěvují dvakrát během školního roku	2	8,3 %
Muzeum s žáky navštěvují třikrát během školního roku	1	4,2 %
Muzeum s žáky navštěvují častěji než třikrát během školního roku	0	0 %
Muzeum Jana Amose Komenského V Uherském Brodě s žáky nenavštěvují	7	29,2 %
Celkem	24	100 %

Tabulka č. 13

Předpoklad 4: Předpokládáme, že učitel 5. ročníku 1. stupně základní školy navštěvuje se svými žáky Muzeum JAK častěji než učitel 2. ročníku

Níže vytvořené tabulky, do kterých jsme zanesli výsledky dotazníkového šetření, nám pomohli zhodnotit, zda bude předpoklad č. 4 potvrzen. Z výzkumu jsme se dozvěděli, že učitelé 5. ročníku 1. stupně základních škol navštěvují se svými žáky muzeum nejčastěji jedenkrát během školního roku. Stejný výsledek jsme získali od učitelů 2. ročníku, kteří také navštěvují muzeum pouze jednou během školního roku. Objevila se zde pouze jedna odpověď učitele 5. ročníku, který se zmínil, že muzeum navštěvuje se svými žáky dvakrát během školního roku, což k potvrzení předpokladu nestačilo.

Odpovědi učitelů 5. ročníku 1. stupně základní školy	N	%
Muzeum s žáky navštěvují jedenkrát během školního roku	5	55,6 %
Muzeum s žáky navštěvují dvakrát během školního roku	1	11,1 %
Muzeum s žáky navštěvují třikrát během školního roku	0	0 %
Muzeum s žáky navštěvují častěji než třikrát během školního roku	0	0 %
Muzeum Jana Amose Komenského V Uherském Brodě s žáky nenavštěvují	3	33,3 %
Celkem	9	100 %

Tabulka č. 14

Odpovědi učitelů 2. ročníku 1. stupně základní školy	N	%
Muzeum s žáky navštěvují jedenkrát během školního roku	6	85,7 %
Muzeum s žáky navštěvují dvakrát během školního roku	0	0 %
Muzeum s žáky navštěvují třikrát během školního roku	0	0 %
Muzeum s žáky navštěvují častěji než třikrát během školního roku	0	0 %
Muzeum Jana Amose Komenského V Uherském Brodě s žáky nenavštěvují	1	14,3 %
Celkem	7	100 %

Tabulka č. 15

Předpoklad 5: Předpokládáme, že základní školy, které spolupracují s Muzeem Jana Amose Komenského, jsou se spoluprací spokojeny

Předpoklad se potvrdil, když 90,9 % respondentů, kteří s daným muzeem spolupracují, zvolili možnost, že je pro ně spolupráce dostačující. Tímto výsledkem jsme byli příjemně překvapeni.

13 CELKOVÉ SHRNU TÍ VÝZKUMU

Cílem výzkumu bylo zjistit, zda základní školy v regionu spolupracují s Muzeem Jana Amose Komenského v Uherském Brodě. Výsledky šetření ukázaly, že 66,7 % respondentů muzeum se svými žáky navštěvuje a 63,9 % respondentů s muzeem spolupracuje. 53,8 % respondentů, kteří spoluprací s muzeem ještě nenavázali, o ni jeví zájem. I přesto, že z pohledu zaměstnance muzea se spolupráce se základními školami v regionu jeví na skvělé úrovni, je zde stále prostor pro zlepšení. Učitelé by ocenili častější zasílání aktuálních nabídek programů, expozic a výstav, a to zejména prostřednictvím elektronické pošty.

Dále nás zajímalo, z jakého důvodu základní školy nemají zájem Muzeem Jana Amose Komenského navštěvovat. V dotazníkovém šetření se většina učitelů vyjádřila, že je pro ně muzeum špatně dostupné. Dále učitelé zmínili nedostatečnou informovanost o nabídce programů. Zde opět narážíme na problém komunikace mezi školou a muzeem. Z rozhovoru jsme získali informace, že se muzeum snaží informovat školy v regionu o nabídkách osobně – zaměstnanci, kteří mají za úkol informovat školy, je navštěvují osobně a předávají učitelům katalogy, ve kterých jsou popsány všechny programy, včetně fotografií, které muzeum poskytuje. I přesto, že se učitelé vyjadřují, že by bylo vhodné, aby se muzeum více angažovalo v oslovování základních škol, chtěli bychom zmínit, že je potřeba, aby se také učitelé více zajímali o novinky muzea, například prostřednictvím webových stránek.

ZÁVĚR

„Má-li se člověk stát člověkem, musí se vzdělat.“

Jan Amos Komenský

Moderní doba nabízí mnoho způsobů, forem a metod vyučování. Jedním z nich je vzdělávání žáků v muzeu, které se stává čím dál populárnějším. Aby byly naplněny veškeré požadavky pro plnohodnotné vzdělávání žáků v prostředí muzea, spolupráce mezi školou a muzeem musí fungovat na vysoké úrovni.

Diplomová práce se zaměřovala na spolupráci Muzea Jana Amose Komenského v Uherském Brodě a základních škol, konkrétně 1. stupně, v regionu Uherskobrodsko. Hlavním cílem diplomové práce bylo zjistit, zda základní školy v regionu spolupracují s Muzeem Jana Amose Komenského v Uherském Brodě. Jako dílčí cíle jsme si stanovily zjistit, zda učitelé 1. stupně základní školy navštěvují se svými žáky dané muzeum, popřípadě jak často během školního roku. Dále jsme se zajímali, jakým způsobem získávají základní školy informace o aktuální nabídce expozic a výstav. Také jsme se ptali na názory a návrhy učitelů, co je potřeba učinit pro zlepšení spolupráce mezi danými institucemi – školou a muzeem.

Naším úkolem bylo také zkonstruovat nestandardizovaný dotazník a strukturovaný rozhovor, jejichž výsledky nám dopomohly k splnění stanovených cílů. Dotazníky jsme rozeslaly prostřednictvím elektronické pošty učitelům 1. stupně základní školy v regionu Uherský Brod. Z odpovědí respondentů na jednotlivé položky jsme zjistili, že 68,6 % respondentů navštěvuje se svými žáky dané muzeum a většina respondentů, tzn. 87,5 % navštěvuje Muzeum JAK jedenkrát během školního roku. V dotazníku jsme se také ptali, jakým způsobem získávají učitelé informace o aktuální nabídce výstav a expozic, zde se 62,9 % respondentů vyjádřilo, že k získání aktuálních informací využívá webové stránky muzea. Většina učitelů je se spoluprací spokojena a nic by na ní neměnila. Pro zlepšení spolupráce bylo respondenty navrženo častější zasílání aktuálních informací o plánovaných a probíhajících výstavách a expozicích, a to konkrétně prostřednictvím elektronické pošty.

Myslím, že cíl práce byl splněn. Doufáme, že výsledky výzkumného šetření budou přínosné pro budoucí spolupráce školy a muzea.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

MUZEUM JAK	Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě
RVP	Rámcový vzdělávací program
RVP ZV	Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání
ZŠ	Základní škola

SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ A LITERATURA

BARTOŠ, Josef a ZEMEK, Metoděj. Uherský Brod: minulost i současnost slováckého města. Brno: Blok, 1972. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:d5d334a0-ee7e-11ea-87fa-005056827e52>

Brožura. Uherský Brod – Brána Bílých Karpat. Vydal Dům kultury Uherský Brod

CULEK, Martin, Vít GRULICH, Zdeněk LAŠTŮVKA a Jan DIVÍŠEK. Biogeografické regiony České republiky. Brno: Masarykova univerzita, 2013. ISBN 978-80-210-6693-9.

ČAPKOVÁ, Dagmar, KYRÁŠEK, Jiří, ŠÁMAL, Jindřich a CHLUP, Otokar. Jan Amos Komenský: život a dílo v dokumentech a v českém výtvarném umění. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1963. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:02f587f0-a5eb-11e3-b833-005056827e52>

DEMEK, Jaromír, VLČEK, Vladimír editor a KESTŘÁNEK, Jaroslav. *Vodní toky a nádrže: Zeměpisný lexikon ČSR*. Praha: Academia, 1984. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:88711660-0fa5-11e3-9923-005056827e52>

FRANC, Daniel, ZOUNKOVÁ, Daniela a MARTIN, Andy. *Učení zážitkem a hrou: praktická příručka instruktora*. Brno: Computer Press, 2007. s. 11-12. ISBN 978-80-251-1701-9. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:3f009a80-d5b1-11e5-88b1-5ef3fc9ae867>

GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2000, 207 s. Edice pedagogické literatury. ISBN 80-85931-79-6.

HANUŠ, Radek a CHYTILOVÁ, Lenka. *Zážitkově pedagogické učení*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2816-2. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:9b12a930-17ad-11e4-8e0d-005056827e51>

HARTL, Pavel a HARTLOVÁ, Helena. *Psychologický slovník*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-569-1. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:26d37f90-3d03-11e6-ab2f-005056827e52>

HLADÍLEK, Miroslav. *Úvod do didaktiky*. Praha: Vysoká škola J.A. Komenského, 2004. ISBN 80-86723-07-0. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:f5d29030-0018-11e4-89c6-005056827e51>

- HORÁK, František. *Didaktika základní a střední školy: Určeno pro učitele všeobecně vzdělávacích předmětů (dálkové studium a studium při zaměstnání)*. 2. vyd. Praha: SPN, 1990.
- HRADIL, František. *Vlastivěda na prvním stupni základní školy: Určeno pro posl. fak. pedagog.* 1. vyd. Brno: Univerzita J.E. Purkyně, 1985.
- CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2007, 265 s. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-1369-4.
- JIRÁSEK, I. Vymezení pojmu Zážitková pedagogika: str. 6 - 16. *Gymnasion*, 2004. 1, Praha: Prázdninová škola Lipnice, ISSN 1214-603X.
- KANTOR, Petr, Nová role učitele - budoucnost učitelů ve světě práce v Moravskoslezském kraji (projekt) a Pedagogická fakulta. *Teorie hry v učitelské praxi*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2008. ISBN 978-80-7368-545-4. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:edb75560-1dea-11eb-979b-005056827e52>
- KING, Kira S. *Museum Schools: Institutional Partnership and Museum Learning*. U.S. Department of Education, 1998. Dostupné také z: <https://eric.ed.gov/?id=ED419891>
- KIRCHNER, Jiří. *Psychologie prožitku a dobrodružství: pro pedagogiku a psychoterapii*. Brno: Computer Press, 2009. ISBN 978-80-251-2562-5. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:f3330e80-f164-11e3-b72e-005056827e52>
- MACKOVČIN, Peter a JATIOVÁ, Matilda. *Chráněná území ČR, Sv. II: Zlínsko*. Praha: Brno: Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, 2002. sv. Sv. II ISBN 80-86064-38-7. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:7e146a10-b9e3-11e5-b5dc-005056827e51>
- MAŇÁK, Josef a ŠVEC, Vlastimil. *Výukové metody*. Brno: Paido, 2003. ISBN 80-7315-039-5. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:573c7370-c430-11e2-b6da-005056827e52>
- MARTÍNEK, Jiří. *Rodné domy v Čechách, na Moravě, ve Slezsku*. Praha: Olympia, 2010. ISBN 978-80-7376-202-5. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:497531f0-3f6a-11e7-a34b-005056827e51>
- NAVRÁTILOVÁ, Katarína a PAPÍK, M. *Didaktika vlastivedy*. Nitra: Pdf, 1985
- PRŮCHA, Jan, WALTEROVÁ, Eliška a MAREŠ, Jiří. *Pedagogický slovník*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-416-8. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:61874230-c1bf-11ea-a037-005056827e52>

SOLFRONK, Jan. *Organizační formy vyučování: skripta pro posl. pedagog. fakulty Univ. Karlovy*. Praha: Karolinum, 1994. ISBN 80-7066-334-0. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:2b152950-0dce-11e6-9ef2-005056827e51>

TOMEČEK, Radek. *Uherský Brod: putování historií královského města*. Uherský Brod: Q studio, 2002. ISBN:80-903006-7-7

VAVRDOVÁ, Alena. *Analýza aktuálních trendů v oblasti spolupráce muzea a školy*. Muzeum: muzejní a vlastivědná práce. Praha: Národní muzeum, 2012, 50(2), 10-16. ISSN 1803-0386.

VAVRDOVÁ, Alena a Pedagogická fakulta. *Didaktika vlastivědy*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2009. ISBN 978-80-244-2263-3. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:aed9ba20-f3cc-11e4-8936-005056827e51>

VÁŽANSKÝ, Mojmír. *Volný čas a pedagogika zážitku*. Brno: Masarykova univerzita, 1994. ISBN 80-210-0428-2.

VELČOVSKÁ, Libuše. *Jan Amos Komenský: život a dílo*. Uherský Brod: Muzeum J.A. Komenského, 1970. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:79aa9970-1c5c-11e4-8f64-005056827e52>

ZORMANOVÁ, Lucie. *Výukové metody v pedagogice: tradiční a inovativní metody, transmisivní a konstruktivistické pojetí výuky, klasifikace výukových metod*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4100-0. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:6e4c9d30-f676-11ea-b646-005056827e52>

SEZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJŮ

Český statistický úřad [online]. [cit. 10.03.2021]. Dostupné z: www.czso.cz

DOSTÁL, Vítězslav. *Spolupráce muzea a základní školy při poznávání regionu Olomouc* [online]. Olomouc, 2016 [cit. 2021-02-07]. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta. Vedoucí práce Mgr. Alena Vavrdová, Ph.D. Dostupné z: <https://theses.cz/id/c7jms4/>

Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě [online]. [cit. 4.03.2021]. Dostupné z: www.mjakub.cz

Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání). *Národní pedagogický institut České republiky (dříve Národní ústav pro vzdělávání)* [online]. Copyright © [cit. 25.03.2021]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz>

Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska. *Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska* [online]. Copyright © 2000 [cit. 10.03.2021]. Dostupné z: <https://www.historickasidla.cz/>

SVATOŇOVÁ, Julie. *Edukační specifika muzea a školy a možnosti jejich vzájemné spolupráce* [online]. Brno, 2008 [cit. 2016-02-03]. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Mgr. Lucie Jagošová, DiS. Dostupné z: <http://theses.cz/id/b23y8n/>

ŠOBÁŇOVÁ, Petra. *Edukační potenciál muzea* [online]. Olomouc, 2009 [cit. 2021-02-07]. Disertační práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta. Dostupné z: <https://theses.cz/id/o8ul7g/>

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: Počet let Vaší pedagogické praxe

Tabulka č. 2: Který ročník na 1. stupni základní školy učíte?

Tabulka č. 3: Navštěvujete se svými žáky Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě?

Tabulka č. 4: Z jakého důvodu nenavštěvujete se svými žáky Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě?

Tabulka č. 5: Jak často navštěvujete Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě se svými žáky během školního roku?

Tabulka č. 6: Programy/expozice určené žákům 1. stupně základní školy v Muzeu Jana Amose Komenského v Uherském Brodě navazují na předměty

Tabulka č. 7: Jak získáváte informace o programech/expozicích v daném muzeu?

Tabulka č. 8: Spolupracuje základní škola, na které působíte, s Muzeem Jana Amose Komenského v Uherském Brodě?

Tabulka č. 9: Z jakého důvodu nespolupracuje základní škola, na které působíte, s daným muzeem?

Tabulka č. 10: Chtěli byste spolupracovat s Muzeem Jana Amose Komenského v Uherském Brodě?

Tabulka č. 11: Je spolupráce dostačující?

Tabulka č. 12: Jaké řešení byste navrhli pro zlepšení spolupráce/komunikace mezi základní školou, na které působíte a daným muzeem?

Tabulka č. 13: Odpovědi učitelů s delší praxí než 15 let

Tabulka č. 14: Odpovědi učitelů 5. ročníku 1. stupně základní školy

Tabulka č. 15: Odpovědi učitelů 2. ročníku 1. stupně základní školy

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1: Počet let Vaší pedagogické praxe

Graf č. 2: Který ročník na 1. stupni základní školy učíte?

Graf č. 3: Navštěvujete se svými žáky Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě?

Graf č. 4: Z jakého důvodu nenavštěvujete se svými žáky Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě?

Graf č. 5: Jak často navštěvujete Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě se svými žáky během školního roku?

Graf č. 6: Programy/expozice určené žákům 1. stupně základní školy v Muzeu Jana Amose Komenského v Uherském Brodě navazují na předměty

Graf č. 7: Jak získáváte informace o programech/expozicích v daném muzeu?

Graf č. 8: Spolupracuje základní škola, na které působíte, s Muzeem Jana Amose Komenského v Uherském Brodě?

Graf č. 9: Z jakého důvodu nespolupracuje základní škola, na které působíte, s daným muzeem?

Graf č. 10: Chtěli byste spolupracovat s Muzeem Jana Amose Komenského v Uherském Brodě?

Graf č. 11: Je spolupráce dostačující?

Graf č. 12: Jaké řešení byste navrhli pro zlepšení spolupráce/komunikace mezi základní školou, na které působíte a daným muzeem?

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1: Mapa Uherskobrodská z roku 2005 zobrazující členské obce regionu

Obrázek č. 2: Kolbův cyklus učení

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Dotazník pro učitele 1. stupně základní školy

Příloha č. 2: Položky rozhovoru (otázky pro respondenta)

Spolupráce školy a Muzea Jana Amose Komenského v Uherském Brodě

Vážení kolegové,
ráda bych Vás poprosila o vyplnění dotazníku k mé diplomové práci.
Dotazník je určen učitelům 1. stupně základních škol, jeho vyplnění je anonymní.

Předem děkuji za Váš čas.

Barbora Vykydalová
studentka oboru Učitelství pro 1. stupeň základní školy
Univerzita Palackého v Olomouci

***Povinné pole**

1. Počet let Vaší pedagogické praxe: *

Označte jen jednu elipsu.

- 1-3 roky
 4-7 let
 8-15 let
 více než 15 let

2. Který ročník na 1. stupni základní školy učíte? *

Označte jen jednu elipsu.

1. ročník
 2. ročník
 3. ročník
 4. ročník
 5. ročník

3. Navštěvujete se svými žáky Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě? *

Označte jen jednu elipsu.

- Ano Přeskočte na otázku 5
 Ne Přeskočte na otázku 4

4. Z jakého důvodu nenavštěvujete se svými žáky Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě? *

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- Špatná dostupnost
 Nedostatek financí
 Nedostatečná informovanost o programech/expozicích

Jiné: _____

Přeskočte na otázku 7

5. Jak často navštěvujete Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě se svými žáky během školního roku? *

Označte jen jednu elipsu.

- 1x za školní rok
 2x za školní rok
 3x za školní rok
 4x a více za školní rok

6. Programy/expozice určené žákům 1. stupně základní školy v Muzeu Jana Amose Komenského v Uherském Brodě navazují na předměty: *

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- Vlastivěda
 Přírodověda

Jiné: _____

7. Jak získáváte informace o programech/expozicích v daném muzeu? *

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- Webové stránky muzea
 E-mail
 Papírové letáky, pozvánky

Jiné: _____

8. Spolupracuje základní škola, na které působíte, s Muzeem Jana Amose Komenského v Uherském Brodě? *

Označte jen jednu elipsu.

- Ano *Přeskočte na otázku 11*
 Ne *Přeskočte na otázku 9*

9. Z jakého důvodu nespolupracuje základní škola, na které působíte, s daným muzeem?

10. Chtěli byste spolupracovat s Muzeem Jana Amose Komenského v Uherském Brodě? (Například vytvoření pracovních listů, edukačního programu...) *

Označte jen jednu elipsu.

- Ano *Přeskočte na otázku 12*
 Ne *Přeskočte na otázku 12*

11. Je spolupráce dostačující? *

Označte jen jednu elipsu.

Ano

Ne

12. Jaké řešení byste navrhli pro zlepšení spolupráce/komunikace mezi základní školou, na které působíte a daným muzeem? *

Obsah není vytvořen ani schválen Googlem.

Google Formuláře

Příloha č. 2 - Položky rozhovoru (otázky pro respondenta)

1. Jak dlouho působíte v Muzeu Jana Amose Komenského v Uherském Brodě a jaká je náplň Vaší práce?
2. Jak vnímáte spolupráci Muzea JAK se základními školami v regionu?
3. Pokud školy nemají zájem o spolupráci s muzeem, z jakého důvodu, dle Vašeho názoru, to může být?
4. Jste spokojen s nabídkou programů pro základní školy v Muzeu JAK? Kolik programů momentálně nabízíte a jak často se mění?
5. Přizpůsobujete doprovodný program dané věkové kategorii žáků?
6. Jakým způsobem informujete školy o nabídce programů, expozic, výstav?
7. Nabízíte základním školám výukové materiály ve formě pracovních listů, výukových videí a podobně?

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Barbora Vykydalová
Katedra:	Katedra primární a preprimární pedagogiky
Vedoucí práce:	Mgr. Alena Vavrdová, Ph. D.
Rok obhajoby:	2021

Název práce:	Spolupráce školy a Muzea Jana Amose Komenského v Uherském Brodě
Název v angličtině:	The cooperation between school and Jan Amos Comenius Museum in Uhersky Brod
Anotace práce:	Diplomová práce se věnuje spolupráci školy a Muzea Jana Amose Komenského v Uherském Brodě. Teoretická část přináší informace o regionu Uherskobrodsko, životě a díle Jana Amose Komenského, současnosti i historii Muzea Jana Amose Komenského v Uherském Brodě a Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání. Praktická část se zaměřuje na výzkumné šetření, které zjišťuje a blíže popisuje současnou situaci v oblasti spolupráce daného muzea s okolními školami v regionu Uherský Brod.
Klíčová slova:	spolupráce, muzeum, základní škola, region Uherskobrodsko, Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě, muzejní edukace
Anotace v angličtině:	This theses is dedicated to the cooperation between school and Jan Amos Comenius Museum in Uhersky Brod. The theoretical part informs about Region Uhersky Brod, life and work of Jan Amos Comenius, history and present of Jan Amos Comenius Museum in Uhersky Brod as well as Framework Education Programme for Elementary Education. The practical part contains a research that describes a present situation of cooperation between school and Jan Amos Comenius Museum in Uhersky Brod.

Klíčová slova v angličtině:	cooperation, museum, elementary school, Region Uhersky Brod, Jan Amos Comenius Museum in Uhersky Brod, museum education
Přílohy vázané k práci:	Příloha č. 1: Dotazník pro učitele 1. stupně základní školy Příloha č. 2: Položky rozhovoru (otázky pro respondenta)
Rozsah práce:	81 stran + 5 stran přílohy
Jazyk práce:	Český jazyk